PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 251 (8039)

TRST, sreda, 27. oktobra 1971

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ZGODOVINSKO GLASOVANJE GLAVNE SKUPŠČINE ZDRUŽENIH NARODOV

Ljudska republika Kitajska sprejeta v OZN

Za albansko resolucijo o vključitvi LR Kitajske in izključitvi Formoze je glasovalo 76 delegatov, 35 je glasovalo proti, 17 se jih je vzdržalo - Zavrnjena resolucija ZDA o dvetretjinski večini za izključitev Formoze

NEW YORK, 26. — Po dolgi neprekinjeni seji, ki je trajala včeraj ves dan in se je zaključila v današnjih jutranjih urah, je glavna skupščina OZN po obširni in včasih zelo ostri obravnavi sprejela Ljudsko republiko Kitajsko za članico madnarodne organizacije in izključila Formozo iz nje. Za albansko resolucijo, ki je predlagala vključitev LR Kitajske in izključitev Formoze, je glasovalo 76 članic, 35 je glasovalo proti, 17 se jih je vzdržalo. Ob zaključku glasovanja je predsednik glavne skupščine izjavil: «Albanska resolucija je odobrena. Vlada Ljudske republike Kitajske bo o tem obveščena». Za albansko resolucijo je glasovala tudi Italija.

Pred glasovanjem albanske resolucije, ki jo je podpisalo še dvaindvajset drugih držav, med katerimi tudi Jugoslavija in Sovjetska zveza, je ameriška resolucija o dvetretjinski večini glede izključitve Formoze doživela poraz. Glavna skupščina OZN je resolucijo ZDA zavrnila z 59 glasovi. Za resolucijo je glasovalo 55 članic, 15 pa se jih je vzdržalo, med njimi tudi Italija. S tem glasovanjem je imela albanska resolucija dejansko odprta vrata.

Pred glasovanjem albanske resolucije je predstavnik Formoze sporočil, da njegova delegacija ne bo več sodelovala na zasedanju glavne skupščine. Čankajškovi delegati so takoj nato zapustili svoja mesta in odšli iz dvorane.

Takoj po izglasovanju albanske resolucije o vključitvi LR Kitajske in izključitvi Formoze je večina delegatov izrazila svoje zadoščenje z burnim ploskanjem in vzkliki. Že ob zavrnitvi ameriške resolucije o dvetretjinski večini glede izključitve Formoze so se številni delegati začeli od veselja objemati in poljubljati. Konec današnje seje so pozdravili z navdušenimi vzkliki in zadovoljstvom, da je vendar večini v glavni skupščini OZN uspelo preglasovati ameriško obstrukcijo proti vključitvi Kitajske v združene narode.

Dvaindvajset let se je vodil boj za priznanje Ljudski republiki Kitajski mesta v ONZ, varnostnem svetu in v vseh ostalih organizacijah združenih narodov. Oktobra leta 1949 je Maocetung ob ustanovitvi LR Kitajske izjavil, da je njegova vlada «edini zakonit predstavnik vsega kitajskega naroda». S tistim dnem se je tudi postavilo vprašanje zastopstva LR Kitajske v OZN in izključitve Formoze. Dne 18. novembra istega leta je Čuenlaj, ki je bil tedaj zunanji minister, zahteval pri glavnem tajniku OZN, naj prizna spremembo režima na Kitajskem in s tem pekinško predstavništvo v svetovni organizaciji. Hkrati je Čuenlaj zahteval izključitev Formoze. Od tedaj naprej je bilo vsako leto na dnevnem redu glavne skupščine vprašanje Ljudske republike Kitajske.

Dosedanja glasovanja niso dobila zahtevane večine. Vsa ta leta je ZDA uspelo imeti na svoji strani zadostno število članic in preprečiti vključitev Pekinga in izključitev Formoze. Zato je bilo navdušenje večine članic ob koncu današnje seje popolnoma upravičeno, ker je bila z izglasovanjem albanske resolucije dokončno popravljena krivica 800-milijonskemu narodu.

Po objavi izidov glasovanja o albanski resoluciji je namestnik albanskega zunanjega ministra Malile izjavil, da je to «velika zmaga za narode sveta in članice OZN, ter velik poraz za ZDA». Albanska resolucija, ki jo je večina članic OZN odobrila, se glasi: «Glavna skupščina, sklicujoč se na načela listine OZN, upoštevajoč, da je vzpostavitev zakonitih pravic Ljudske republike Kitajske bistvena tako za zavarovanje listine OZN in stvari, kateri Združeni narodi morajo služiti v skladu z listino; priznavajoč, da so predstavniki vlade Ljudske republike Kitajske edini zakoniti predstavniki Kitajske pri združenih narodih in da je Ljudska republika Kitajska ena od petih stalnih članic varnostnega sveta; sklene, da se vrnejo Ljudski republiki Kitajski vse njene pravice in da se prizna predstavnike njene vlade za edine zakonite zastopnike Kitajske pri združenih narodih, ter da se hkrati takoj izženejo predstavniki Čankajšeka z mesta, ki ga nezakonito zasedajo v združenih narodih in z vseh njegovih pridruženih teles.

Takoj po zgodovinski odločitvi glavne skupščine OZN je glavni tajnik U Tant poslal zunanjemu ministru LR Kitajske brzojavko, v kateri mu je sporočil, da je skupščina odobrila albansko resolucijo. U Tant je povabil kitajsko vlado, naj pošlje svoje predstavnike v OZN. V obveščenih krogih združenih narodov so sporočili, da mu je Čuenlaj že odgovoril, niso pa objavili vsebine odgovora. Varnostni svet bi se moral sestati že danes ponoči ali najkasneje jutri ter vzeti na znanje odločitev glavne skupščine in priznati poverilnice novemu predstavništvu LR Kitajske.

Iz Pekinga poročajo, da so nocoj kitajski voditelji, med katerimi tudi Čuenlaj, izrazili tujim dopisnikom v Pekingu z največjo vljudnostjo svoje zadovoljstvo za ugoden izid glasovanja v New Yorku.

Na sprejemu, ki ga je priredilo iransko veleposlaništvo v Pekingu ob rojstnem dnevu perzijskega šaha, na katerem je bil tudi Čuenlaj, je namestnik kitajskega zunanjega ministra Čipengfej izjavil: «Glasovanje o vrnitvi vseh zakonitih pravic naši državi v OZN in za takojšnjo izključitev predstavništva Čankajšekove klike, predstavlja zmago za narode vsega sveta in popoln poraz dolgoletne politike ameriškega imperializma, ki se je krčevito upiral našim zakonitim pravicam v OZN, kakor tudi za ameriški načrt tako imenovanih dveh Kitajsk. Kitajska vlada in kitajski narod se iskreno zahvaljujeta albanski in alžirski vladi ter vsem ostalim 21 podpisnicam resolucije, ki so se odločno borili v tem težkem boju za naše pravice».

Na Formozi pa je Čankajšekov režim neresno odgovoril na izključitev. Čankajšek je osebno izjavil, «da so združeni narodi klonili silam zla, popustili pred nasiljem ter se ponižali in spremenili v gnezdo krivičnosti». Podobne izjave so dali tudi predstavniki Formoze v OZN tik pred izključitvijo ter njihov zunanji minister, ki je sedaj v New Yorku.

Pogled na sejno dvorano generalne skupščine OZN ob zaključku glasovanja o vključitvi LR Kitajske. Na sliki delegaciji Tanzanije in Albanije

Kosigin na Kubi

HAVANA, 26. — Predsednik sovjetske vlade Kosigin je danes prispel na uradni obisk na Kubo, kjer bo ostal štiri dni. Na Kubi so ga izredno svečano pričakali.

Kosigin se je s posebnim letalom Aerflota odpeljal nekaj po 13. uri iz Toronta, ko je končal svoj devetdnevni uradni obisk Kanade.

VČERAJ JE BILO IZDANO SKUPNO URADNO POROČILO

Končano zasedanje mešanega odbora

Predsednika Milesi Ferretti in Perišić sta pozitivno ocenila delo tokratnega 18. zasedanja o položaju obeh etničnih skupin

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — V Beogradu se je danes končalo redno 18. zasedanje jugoslovansko - italijanskega mešanega odbora, ki ga predvideva člen 8 posebnega statuta priloge londonskega sporazuma. Razgovori, ki so se končali s podpisom skupnega zapisnika, so potekali v prijateljskem in delovnem ozračju, je rečeno v skupnem poročilu.

Na zasedanju so proučili ukrepe, ki so jih obe strani sprejele v interesu etničnih skupin. Razpravljali so med drugim o vprašanjih, ki se nanašajo na svobodno uporabo jezika, dvojezično poimenovanje krajev, pravično zastopstvo, in svobodo izražanja, da se omogoči svoboden razvoj etničnih skupin.

Strokovnjaki so na zasedanju poročali o izpolnitvi programa kulturne izmenjave v pretekli dobi. Ugotovljeno je, da je ta program izpolnjen in da so rezultati koristni. Odbor je strokovnjakom zaupal nalogo, da proučijo nekatere aspekte nadaljnjega napredka kulturne izmenjave.

Mešani odbor je, se poudarja v sporočilu tisku, izčrpno proučil probleme šol etničnih skupin in status šolnikov. V zvezi s tem so poverili strokovnjake, da predložijo sklepno poročilo. Dogovorili so se, da se podaljša mandat pedagoškima svetnikoma. Odbor je pozitivno ocenil pobude, ki so bile v pretekli dobi podvzete na področju didaktičnih in materialnih pogojev dela šol, kot so: študijski seminarji, šolski izleti, oskrbovanje s šolskimi knjigami, oskrbovanje šolskih knjižnic z novimi knjigami in drugo.

Na koncu sporočila se omenja, da bo prihodnji sestanek predsednikov mešanega odbora ob koncu aprila 1972. leta v Jugoslaviji.

Predsednik jugoslovanskega dela mešanega odbora svetnik zveznega tajništva za zunanje zadeve dr. Zvonko Perišić in predsednik italijanskega dela namestnik glavnega ravnateljstva italijanskega zunanjega ministrstva Gian Luigi Milesi Ferretti sta v posebnih izjavah pozitivno ocenila delo 18. zasedanja odbora, ki je med svojim delom ne le ugotovil, kaj je bilo od zadnjega zasedanja pozitivno storjenega, temveč kot je poudaril Ferretti, ugotovil tudi to, kaj bi se moglo in kaj bi se moralo še storiti za zadovoljitev potreb etničnih skupin.

Odbor je po izjavah predsednikov tudi na tem zasedanju posvetil glavno skrb vprašanju šolstva, kajti to je najvažnejše vprašanje, saj pravilna rešitev tega vprašanja omogoča etničnim skupinam ohranitev in razvoj jezika in kulture, to je področja, kjer najbolj prihaja do izraza delovanje in življenje etničnih skupin.

Dr. Perišić je z zadovoljstvom ugotovil, da je italijanska stran podvzela vrsto pobud, s katerimi se bodo uredila nekatera vprašanja maksimalne zaščite etniških skupin. Prav tako je Jugoslavija z ustavnimi spremembami, ki so že bile sprejete in ki jih bodo sprejele republike, kar najbolj zaščitila pravice etničnih skupin. Dr. Perišić je kot nadaljnjo pozitivno stvar ocenil, da je že ozroma da bo z obeh strani povečana finančna pomoč nekaterim organizacijam etničnih skupin in v zvezi s tem omenil pomoč Slovenskemu gledališču v Trstu in povečano finančno pomoč založništvu EDIT na Reki.

BOŽO BOŽIČ

DRUGI DAN URADNEGA OBISKA

Naporni razgovori Brežnjev-Pompidou

Danes predvidevajo podpis skupne «svečane izjave» in pogodbe o gospodarskem sodelovanju

PARIZ, 26. — Današnji, drugi dan obiska generalnega tajnika KP SZ Leonida Brežnjeva je bil izredno naporen. Dopoldne je najprej Brežnjev položil venec na grob neznanega junaka, nato pa je odšel v hotel de Ville, kjer se je sestal s predsednikom pariške občine in kjer ga je nekaj sto Parižanov zelo toplo pozdravilo. V ospredju pa je bil seveda razgovor s Pompidoujem, ki je trajal dobre štiri ure in kar dve uri več, kot so to predvidevali.

Jutri se bosta oba državnika ponovno sestala, ko pa ne bosta več sama in ko bodo prisostvovali tudi predsednik francoske vlade Chaban-Delmas ter zunanja ministra Schumann in Gromiko. Strokovnjaki pa pripravljajo zaključna sporočila, ki bodo tri: svečana izjava o političnem sodelovanju med obema državama, dokument o gospodarskem sodelovanju in končno uradno sporočilo o obisku.

Skupna svečana izjava predstavlja nekako nadomestilo za sovjetski predlog o pogodbi o prijateljstvu, je pa nekaj več kot protokol, ki ga je predsednik Pompidou podpisal lani v Moskvi. Menda bo ta izjava vsebovala določila o posvetovanjih na ravni ministrov za zunanje zadeve ter skupno željo, da prispevata Francija in Sovjetska zveza k procesu pomirjenja na svetu in k miru.

Pogodba o gospodarskem sodelovanju bo vsebovala tudi načelni sporazum, da bo podjetje Renault zgradilo v kraju Kami na Uralu tovarno tovornjakov z dieselskimi motorji, za kar predvidevajo investicijo v višini za 130 milijard lir.

Končno, bo zaključno poročilo o obisku vsebovalo podrobnosti o razgovorih, ki so bili na najvišji ravni in pri tem je prav gotovo tudi stališče o pripravah za konferenco o evropski varnosti in glede razorožitve. V tej zvezi je bilo danes izdano zelo kratko sporočilo o razgovoru Brežnjev-Pompidou, da sta poglobila vprašanja, ki se nanašajo na gospodarski razvoj med obema državama, ter da sta govorila o Evropi in o evropski varnosti.

v smeri krepitve vloge in učinkovitosti te organizacije, kakor tudi važen prispevek k razširitvi mednarodnega sodelovanja in utrditve miru na svetu. Jugoslavija se je vedno aktivno zavzemala za vrnitev zakonitih pravic Ljudski republiki Kitajski v svetovni organizaciji in za izključitev zastopnika Čankajšeka iz nje. Zato ta sklep skupščine OZN pozdravljamo z velikim zadovoljstvom».

Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić je poslal predsedniku državnega sveta Ljudske republike Kitajske Čuenlaju naslednjo brzojavko: «Sklep generalne skupščine o vrnitvi zakonitih pravic Ljudske republike Kitajske v OZN smo v Jugoslaviji sprejeli z velikim zadovoljstvom. Prepričan sem, da bo udeležba Ljudske republike Kitajske v delu in aktivnosti OZN nadaljnji pomemben korak v smeri utrditve miru in mednarodnega sodelovanja na svetu, kakor tudi krepitve vloge in učinkovitosti organizacije združenih narodov».

B. B.

Zadovoljstvo v Jugoslaviji za sprejetje LR Kitajske v OZN

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Sklep glavne skupščine OZN o vrnitvi zakonitih pravic Ljudski republiki Kitajski v svetovni organizaciji je po izjavi zastopnika za tisk zveznega tajništva za zunanje zadeve zgodovinski dogodek velikega mednarodnega pomena. Izjavil je: «Prepričani smo, da bo udeležba Ljudske republike Kitajske v delu in aktivnosti organizacije OZN važen korak

OB ODHODU NA URADNI OBISK V ZDA

Predsednik Tito o nujnosti naporov za pomirjenje in za sodelovanje

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Predsednik republike Tito je danes ob 8.40 s soprogo in ostalimi člani jugoslovanske delegacije odpotoval z vojaškega letališča na Banjici na uradni obisk v Združene ameriške države in Kanado. Predsednik Jugoslavije se bo pri vrnitvi iz Amerike zadržal nekaj dni na uradnem obisku v Londonu. Na poti v ZDA je posebno letalo predsednika Tita pristalo in se eno uro zadržalo na letališču Prestwick v Veliki Britaniji, kjer sta predsednika Tita pozdravila zastopnika britanske kraljice in britanske vlade.

Ameriška televizijska mreža CBS je objavila intervju, ki ga je predsednik Tito dal v nedeljo 24. t. m. v Beogradu komentatorju Walterju Cronkitu. V odgovor na številna vprašanja ameriškega novinarja je Tito izrazil zaskrbljenost zaradi razprtij med Indijo in Pakistanom in dejal, da je v Iranu opozoril predsednika Pakistana na potrebo, da se vprašanje Vzhodnega Pakistana reši na miren način, da to vprašanje ni vprašanje Pakistana in Indije, temveč notranja zadeva Pakistana, da je politično in gospodarsko vprašanje med Vzh. in Zah. Pakistanom in da bi bila zelo dobra rešitev, če bi Vzhodnemu Pakistanu priznal avtonomijo. Tito je ponovno opozoril na pereče vprašanje beguncev in na potrebo, da mednarodna skupnost pomaga rešiti to vprašanje, da nudi pomoč Indiji pri oskrbovanju beguncev.

Glede krize na Bližnjem vzhodu je Tito dejal, da je po izjavi El Sadata tisk napačno tolmačil njegovo izjavo, češ da bo Egipt obnovil vojno, če se to vprašanje ne bo rešilo do konca leta. Predsednik Jugoslavije je ponovno izjavil, da ima vsak narod pravico uporabiti vsa sredstva, tudi vojaška, za ohranitev svoje neodvisnosti in teritorijalne celovitosti. Pripomnil pa je, da je Sredozemlju potreben mir, da Sredozemsko morje mora biti morje mira in ne vojne in izrazil mišljenje, da bi Sovjetska zveza in ZDA lahko prispevale, da se to vprašanje reši na miren način.

V zvezi s časnikarskimi vestmi, da je Sovjetska zveza zainteresirana za morsko oporišče v Jadranskem morju, je Tito dejal, da o tem vprašanju sploh ni bilo govora v razgovoru z Brežnjevom ter odločno izjavil, da Jugoslavija nikdar ne bi dovolila tujega oporišča na svojem ozemlju, ker hoče ostati neodvisna od vseh. Tito je prav tako zanikal pisanje tiska, češ da je Jugoslavija nedavne vojaške manevre sil varšavskega pakta na Madžarskem tolmačila kot pritisk na Jugoslavijo ter izrazil mišljenje, da je Sovjetska zveza sedaj v svoji zunanji politiki bolj gibčna kot prej. Brežnjev, je po besedah Tita, v razgovoru z njim stalno poudarjal željo, da se čim prej rešijo vsa vprašanja na miren način in rekel, da bi se morala oba bloka likvidirati, kajti vse to ogromno stane Sovjetsko zvezo, ki želi čim več dvigniti standard.

Sovjeska zveza in ZDA so velike države, je dejal Tito, lahko pa postanejo še večje, če prispevajo k temu, kar si ljudstvo želi, to je k miru. Predsednik Jugoslavije sodi, da se vprašanje ohranitve miru ne zapleta s pojavom Ljudske republike Kitajske kot velike sile, nasprotno, Kitajska, ki je zadnje čase spremenila svoje odnose napram ostalemu svetu, lahko odigra pomembno vlogo v hitrejši zagotovitvi trajnega miru.

Na vprašanje, kaj meni o sovjetsko-kitajskem nasprotju je Tito dejal, da je to dolgoročno vprašanje, da ne verjame, da bi v bližnji bodočnosti prišlo do spopada med obema državama ter da obstaja možnost, da bo prišlo do mirnega sporazumevanja. Tito je odgovoril z «ne» na vprašanje, ali bi se Kitajska in Sovjetska zveza lahko vrnili na ustanovitev skupnega komunističnega centra, kajti vsaka država ima svojo smer notranjega razvoja. Graditev socializma, je poudaril Tito, je stvar vsake države posebej. Danes mnoge države razmišljajo o tem, kako socialistični sistem prilagoditi notranjim potrebam.

Predsednik Jugoslavije je objasnil, da je glavni vzrok za sedanje nezadostno aktivnost neuvrščenih velika heterogenost njih gospodarskega razvoja in političnega pojmovanja ter odločno izjavil, da je proti ustanovitvi formalne organizacije neuvrščenih, ker bi to pomenilo ustanovitev tretjega bloka.

V nadaljevanju intervjuja je podrobno objasnil pomen nedavnih ustavnih sprememb v Jugoslaviji, posebno funkcije predsedništva, ki bo postopoma prevzelo mnoge obveznosti, ki jih ima sedaj predsednik republike. Med največje dosežke svoje politične kariere Tito šteje ustanovitev nove Jugoslavije, rešitev nacionalnega vprašanja, enotnost narodov Jugoslavije, boljši življenjski standard jugoslovanskega ljudstva, vsestranski razvoj Jugoslavije, ki danes uživa velik ugled na svetu.

V odgovoru na zadnji dve vprašanji, kaj pričakuje od obiska v ZDA in kaj bo svetoval predsedniku Nixonu, je Tito dejal, da je že lani v razgovoru z Nixonom odkrito kritiziral nekatere politične poteze ameriške vlade, rekel je Nixonu da on tako ne bi delal, da sodi, da bi se z malo dobre volje lahko rešilo vprašanje Vietnama. V zvezi s tem je Tito omenil, da je na primer De Gaulle med vojno bil veliki človek, po vojni pa je postal še večji s svojim odlokom, da se Francija umakne iz Alžira.

Sklep Nixona, da obišče Moskvo in Peking, je po mišljenju Tita, zelo dobra, pametna, velika in drzna poteza. Toda ta sklep zahteva nadaljnje akcije. Kot rezultat poti v Peking bi po mišljenju Tita moralo priti do prenehanja vojne na Daljnem vzhodu, ker bi bil sicer svet razočaran. Prav tako bi moral biti rezultat obiska v Moskvi generalni pogovor, da se preneha s proizvodnjo orožja, da se vse tehnične sposobnosti sveta vlagajo v korist človeštva.

BOŽO BOŽIČ

Kitajski minister v četrtek v Italiji

Minister za zunanjo trgovino bo obiskal tudi Trst

RIM, 26 — V četrtek prispe na uradni obisk v Italijo kitajski minister za zunanjo trgovino Pai Hsiang Kuo, ki se bo najprej dva dni zadržal v Rimu, nato pa bo obiskal Taranto, Neapelj, Benetke, Trst, Milan, Turin, Ivreo in Genovo. Iz Rima bo odpotoval nazaj na Kitajsko 5. novembra.

Kitajski minister za zunanjo trgovino se bo v Rimu sestal z italijanskim ministrom za zunanjo trgovino Zagarijem, s katerim bo podpisal trgovinsko pogodbo. Sestal se bo tudi s predsednikom vlade Colombom, podpredsednikom vlade De Martinom, z zunanjim ministrom Morom, obiskal bo rimskega župana in na sedežu instituta za zunanjo trgovino se sestal s predstavniki italijanskega gospodarstva.

WASHINGTON, 26. — Glasnik Bele hiše Ziegler je danes izjavil, da bodo ZDA še nadalje podpirale Grčijo, kot državo članico NATO.

Resne kritike zaradi nedoslednosti Italije pri glasovanju o Kitajski

Danes voli parlament na skupni seji ustavnega sodnika - Sporazum med strujami UIL

RIM, 26. — Vest o vključitvi Ljudske republike Kitajske v OZN je povsem logično močno odjeknila tudi v Italiji, kjer so v ospredju komentarji o italijanskem zadržanju med glasovanjem v stekleni palači. Kritik ne manjka, saj je bilo italijansko stališče očitno nedosledno, ko je Italija najprej v bistvu podprla ameriško resolucijo, kasneje pa hrupno glasovala za vključitev.

To izhaja tudi iz uradnega poročila, ki ga je izdalo zunanje ministrstvo in v katerem je naprej rečeno, da je italijanska vlada z zadovoljstvom sprejela vest, da bo lahko Kitajska v polnosti sodelovala v življenju svetovne organizacije, kar bo prispevalo k utrjevanju ravnotežja na svetu in k miru v Aziji.

O dogodku je takoj izdala uradno sporočilo tudi Sveta stolica, ki opozarja na govor papeža 4. oktobra 1965. leta pred generalno skupščino OZN, ko je pozval skupščino na univerzalnost v korist miru in pravičnosti.

Podpredsednik vlade De Martino je mnenja, da gre za zgodovinski dogodek, ki bo spremenil odnose in ki bo povečal vpliv OZN. Gre za prelomnico mednarodne politike, ki je koristna za vse in tudi za ZDA. De Martino je ugotovil, da se je PSI dolgo let borila za priznanje LR Kitajske in da se ne bo ustavil «na očitnih pripombah o vsem tem, kar starega teži italijansko zunanjo politiko».

Politični urad KPI ugotavlja, da gre za rezultat dvajsetletne borbe vseh komunistov in vseh socialističnih držav brez izjem, protiimperialističnih sil, sil napredka in miru vseh kontinentov. Sklep OZN je lahko pomemben za utrditev politike pomirjenja in mirnega sožitja. Zelo ostro pa se v izjavi KPI komentira stališče italijanske vlade, do katerega je prišlo na pritisk socialdemokratov in desnice KD.

Danes bosta senat in zbornica na skupnem zasedanju volili ustavnega sodnika. Socialisti so že napovedali, da ponovno kandidirajo Lelia Bassa, demokristjani pa da se bodo vzdržali.

Zaključilo se je zasedanje centralnega komiteja UIL, na katerem je prišlo do sporazuma med strujami, da izvolijo enega samega generalnega tajnika, da se drugače preuredi generalno tajništvo, ponovno vključi sindikat kovinarjev, da bo kongres sindikata do poletja 1972 in končno, da bodo izvedli načelo o neskladnosti med političnimi sindikalnimi funkcijami na vsedržavni in na deželnih ravneh.

Kissinger zapustil Peking

Pričakovanje skupnega sporočila o datumu Nixonovega obiska

PEKING, 26. — Posebni odposlanec predsednika ZDA Henry Kissinger je v torek dopoldne zapustil Peking in se je z letalom odpeljal v ZDA. Njegovo letalo je danes ob 13.30 (po italijanskem času) pristalo na Alaski, kjer se je zadržalo pol ure. Kissinger je zvečer prispel v Washington in bo jutri poročal Nixonu o rezultatih obiska v Pekingu.

Celotno njegovo bivanje na Kitajskem je bilo v veliki tajnosti, kar velja tudi za odhod, kateremu niso prisostvovali tuji novinarji. Vendar pa se je kasneje izvedelo, da sta ga na letališču pozdravila podpredsednik vojaške komisije Ljudske republike Kitajske Ječjenjing in vršilec dolžnosti zunanjega ministra Čipenfej. Agencija Nova Kitajska je tudi sporočila, da je med razgovori Kissinger lahko obiskal znamenitosti Pekinga, naredil krajše turistično potovanje in si ogledal gledališko predstavo.

Po vesteh iz Pekinga bodo sporočili uradni datum obiska Nixona v Ljudski republiki Kitajski istočasno v Washingtonu in v Pekingu, kar pa tudi pomeni, da so se razgovori najbrž ugodno končali. Kissinger je bil v Pekingu šest dni in dva dni več, kot so prvotno napovedali. Sestal se je s Čuenlajem in z drugimi funkcionarji.

Pričela se je faza oddajanja popisnic. Poročilo berite na tržaški in goriški strani

ZAČELA SE JE DRUGA FAZA LJUDSKEGA ŠTETJA

Dosedanji potek popisa dokazuje nasprotovanje našim jezikovnim pravicam

Katere popisnice bomo izpolnili in kako

Začela se je druga faza ljudskega štetja, ki je med našim ljudstvom tako v mestu kot na podeželju vzbudilo ostro kritiko, nezadovoljstvo, proteste in ogorčenje ne glede na politično pripadnost, zaradi načina, predvsem pa zaradi očitne, grobe kršitve določb memoranduma, posebnega deželnega statuta in republiške ustave.

Ves dosedanji potek popisovanja, protesti in izjave, kakor tudi posegi nekaterih predstavnikov, postrjujejo utemeljenost skupne izjave, da zavračamo veljavnost takega ljudskega štetja. Prav tako pa nam je to ljudsko štetje dovolj zgovoren dokaz, da se moramo za naše osnovne narodne pravice odločno in enotno boriti, da moramo v tem boju vztrajati in ne nasedati govoricam, prepričevanjem, vabilom in nagovarjanju.

Čeprav se bo to ljudsko štetje v kratkem zaključilo, se bo o njem še precej časa pisalo in govorilo na raznih ravneh in ob raznih priložnostih. Kajti tako ljudsko štetje, kot sedanje, je zgovoren pokazatelj slabe politične volje za spoštovanje pravic slovenske narodne skupnosti v Italiji in sprejetih mednarodnih obveznostih.

Ne glede na to, kaj nam bodo te dni govorili in kako nas bodo po višjih navodilih nagovarjali popisovalci, ko bodo pobirali izpolnjene popisnice, ponovno poudarjamo, da imamo Slovenci pravico izpolniti slovenski obrazec. Ker slovenski obrazec ne zadostuje za veččlansko družino, je treba zahtevati dodatnega. Kdor kljub protestom in naporom ni dobil slovenskega obrazca, naj dopolni popis na italijanskem obrazcu, kdor pa sploh ni mogel dobiti slovenskega obrazca, naj izpolni italijanski obrazec v slovenščini.

Slovenska skupnost bo v krajevnih sosvetih ob priliki razprave občinskega proračuna za prihodnje leto zavzela odločno stališče, da se uredijo še vsa tista nerešena vprašanja v občinskem obsegu, ki neposredno zanimajo Slovence in od rešitve katerih je odvisno dostojno in nemoteno sožitje obeh narodnosti.

OBČINSKI URAD ZA LJUDSKO ŠTETJE

sporoča, da se občani lahko obrnejo za kakršno koli pojasnilo glede 11. splošnega ljudskega štetja ter 5. splošnega popisovanja industrije in trgovine na periferični sedež kraja, kateremu pripadajo.

Sv. Vid, Ul. Colautti 6 (upravni center), *Staro mesto* in *Novo mesto*, Trg Granatieri 2 (županstvo), *Nova mitnica*, Ljudski vrt (paviljon), *Stara mitnica*, Ul. Settefontane 45 (rekreatorij), *Sv. Jakob*, Ul. del Vento 13 (obč. izpostava), *Čarbola*, Ul. Pola 24 (rekreatorij), *Škedenj*, Škedenjska ul. 127 (rekreatorij), *Gornja Magdalena*, Ul. Marenzi 6 (zdravniški ambulatorij), *Spodnja Magdalena*, Trg XXV. aprila 4 (upravni center), *Rocol*, Ul. Revoltella 37 (šola Stuparich), *Kjadin*, Ul. Mauroner 2 (upravni center), *Vrdela - Lonjer*, Rotonda del Boschetto 3 (upravni center), *Kolonja - Škorklja*, Ul. Cologna 30 (upravni center), *Rojan - Greta*, Ul. Giusti 2/A (zdrav. ambul.), *Barkovlje - Grljan*, Miramarski drevored 131 (rekreatorij), *Prosek - Kontovel - Križ*, Križ 274 (obč. izpostava), *Opčine - Bani, Trebče - Padriče, Gropada - Bazovica*, Proseška ulica 28 (obč. izpostava).

Periferični uradi so odprti od 8. do 12. ure in od 16. do 20. ure.

Za nadaljnje informacije je treba telefonirati na osrednji sedež — Ul. Lazzaretto Vecchio 24, telefon: 30-362 — 30-367 — 30-355.

Poročilo o sestanku Slovenske skupnosti

V ponedeljek, 25. oktobra 1971 je Slovenska skupnost priredila sestanek svojih svetovalcev, ki so bili izvoljeni v krajevne sosvete. Prisotne na sestanku, ki je bil v novih prostorih v Ul. Ghega 8-I in katerega so se udeležili tudi člani izvršnega odbora, je najprej pozdravil predsednik dr. Harej, nato je glavne probleme nakazal tajnik dr. Štoka, dr. Dolhar pa je osvetil nastanek, namen in način delovanja rajonskih konzult ter glavne programatične točke programa Slovenske skupnosti v zvezi s krajevnimi sosveti.

Po porocilih se je razvila daljša razprava, v katero so posegli vsi prisotni ter nakazali stvarne probleme, s katerimi so se že srečali in katere nameravajo v bližnji prihodnosti obravnavali na teh krajevnih forumih. Ponovno je bila poudarjena zahteva, da se slovenskim svetovalcem omogoči polnopravno izvajanje njihovih nalog s tem, da se namestijo sposobni in kvalificirani tolmači, ki bodo kos položaju.

ZA ZNIŽANJE STANARIN

Zbiranje podpisov za zakonski predlog

Združenje stanovanjskih upravičencev javlja, **da 30. oktobra zapade rok zbiranja podpisov** za «zakonski predlog na ljudsko pobudo za znižanje stanarin v zasebnih hišah in za utemeljeni razlog pri odpovedih».

Združenje vabi meščane, da podpišejo zakonski predlog in sicer v tržaški občini vsak dan od 10. do 12. ure v sobah 201 in 202 na Largo Granatieri 2, v miljski občini pa na občinskem tajništvu vsak dan od 8. do 14. ure.

Odv. Terpin izroča nagrado Arielli Vertovec

Za openski didaktični okoliš je nagrado prevzel Egidij Sternad

OB XII. TEDNU ITALIJANSKIH HRANILNIC

Tržaška hranilnica namenila šolstvu nad 40 milijonov v denarju in učilih

Študijsko štipendijo v višini 400.000 lir je prejelo tudi pet slovenskih srednješolcev - Posebna nagrada slovenski šoli na Opčinah

Na Tržaški hranilnici je bila sinoči manjša slovesnost, na kateri so predstavniki ustanove izročili zaslužnim šolnikom in dijakom nagrade v okviru XII. tedna italijanskih hranilnic.

Predsednik hranilnice dr. Terpin je izročil učiteljici A. Susi državno nagrado v vrednosti 150 tisoč lir, ki jo je razpisalo združenje italijanskih hranilnic za posebno zaslužne šolnike, in zlato kolajno Tržaške hranilnice.

Zlato kolajno tržaške bančne ustanove so prejeli učiteljici N. Crivellari in F. Franzil ter šolski ravnatelji A. Faggioli, M. Fraulini in L. Russo, in sicer za dolgotrajno prizadevanje v korist krajevnemu šolstvu.

Odv. Terpin je nato izročil dvanajstim absolventom nižje srednje šole letne študijske štipendije po 400.000 lir. Štipendijo so prejeli učenci C. Balducci, F. Brandmayr, C. Cassetti, G. Lo Nigro, D. Mauro, S. Nicoli, M. Orfano, F. Parladori, P. Stradi, P. Tonc, S. Vigini in Slovenka *Ariella Vertovec*, ki je lani z uspehom zaključila študij na nižji srednji šoli «Sv. Cirila in Metoda» pri Sv. Ivanu.

Hranilnica je nadalje potrdila študijsko štipendijo v isti višini naslednjim dijakom: T. Betucci, P. Sepich, F. Boccolini, S. Salvi, *Peter Franza*, ki obiskuje slovenski klasični licej, A. Gregori, E. Giurgevich, S. Lor, *Milena Abram*, ki poseča slovenski znanstveni licej, T. Sai, F. Primosich, G. Bonomo, R. Banina, M. Zebochin, M. Grimani, P. Brovedani, M. Saule, D. Masolin, *Sonja Milič*, ki obiskuje slovensko trgovsko akademijo, F. Sbroiavacca, P. Serial, F. Bandel, N. Nesladek, M. Pitacco, *Danilo Milkovič*, ki obiskuje slovensko trgovsko akademijo, W. Tomasi, M. Gennari, S. Bolle, M. Babibi, L. Balbi, D. Villa in R. Varin iz tržaške ter E. Sirok, M. G. Lugnan, D. Martini, L. Ulian, S. Poian, R. Della Picca, A. Cantarutti, F. Chiabà, F. Targato, R. Conte in T. Pastoricchio iz goriške pokrajine.

Didaktični material v vrednosti 30.000 lir in srebrno kolajno so nadalje prejeli predstavniki številnih šolskih okolišev, ki so se udeležili pobude «Šola in varčevanje 1971». Med nagrajenci je tudi *openski didaktični okoliš* s slovenskim učnim jezikom, za katerega je prejel nagrado Egidij Sternad. V imenu italijanskega združenja hranilnic je dr. Terpin na koncu porazdelil nagrade, ki sta jih svoj čas razpisali agendi «L'Amico» in «Casa Serena».

Tržaška hranilnica je letos izdala za omenjene in druge pobude v prid tukajšnjemu šolstvu nekaj nad 40 milijonov lir, od tega 9 milijonov v didaktičnem materialu. Odvetnik Terpin je v tej zvezi naglasil pomen varčevanja zlasti pri mladih ljudeh. Za otipljivo pomoč, ki jo daje Tržaška hranilnica šolstvu, se je zahvalil šolski skrbnik dr. Fidenzi. Slovesnosti sta se udeležila, tudi glavni ravnatelj hranilnice dr. Delise in podpredsednik dr. Puecher.

Sinoči seja škedenjske konzulte

Na včerajšnji seji rajonske konzulte za škedenj je svetovalec SS Boris Rutar zahteval naj se glasuje o zahtevi po slovenskem prevajalcu, ki jo je sam postavil. Glasovanje je imelo skoraj plebiscitaren izid: svetovalci vseh skupin so glasovali za, le en svetovalec KD je bil proti Rutarjevi zahtevi. Na isti seji je Boris Rutar prebral izjavo, ki od blizu zadeva vprašanje ljudskega štetja. Dejal je, da Slovenci nikakor niso zadovoljni z načinom, s katerim ga vlada izvaja in da ne bodo v nobenem primeru priznali izidov popisa prebivalcev.

Bil je govor še o problemih šolstva, saj je v Škednju, kot tudi v drugih mestnih četrtih, veliko pomanjkanje šolskih prostorov, vprašanje, ki je posebno pereče v tistih mestnih predelih, v katerih je bilo v zadnjem času, kot se to dogaja v Škednju, zgrajeno mnogo novih hiš, s čimer se je število prebivalstva zelo hitro zvišalo.

ZA RAZVOJ ŽLAHTNIH KULTUR

Z NOVIM ZAKONOM SE PRISPEVKI DVIGNEJO DO 70 OD STO NALOŽB

Posebne ugodnosti za zadružne pobude - V goratih predelih bo dežela prispevala 9 desetin potrebnih sredstev

Te dni je stopil v veljavo deželni zakon štev. 44 z dne 4. oktobra 1971, ki določa deželne posege za razvoj žlahtnih kultur v Furlaniji-Julijski krajini. Novi zakon ponovno finansira zakon štev. 29 iz leta 1967, na podlagi katerega so se pri nas že razvile številne kulture, zlasti pa specializirano vinogradništvo. Praksa iz zadnjih let je opozorila na nekatere neskladnosti in na potrebo, da se z novimi sredstvi valorizirajo zlasti hribovita področja in širša ozemlja ob vznožju gora. Novi zakon zato določa višje prispevke za nove pobude v hribih, zlasti za gojenje vrtnih kultur in cvetja. Prispevki so različni, če gre za zadružne oblike sodelovanja ali za pobude posameznih zasebnikov. Doslej je veljal v obeh primerih prispevek v višini 50 odstotkov predvidenih naložb, po novem pa se prispevek dvigne na 60 odstotkov v primeru zasebne pobude in na 70 od sto v primeru zadružnega podviga. Zakon določa maksimalni prispevek v višini 70 odstotkov tudi za naložbe, s katerimi se nameravajo razširiti in modernizirati že obstoječi obrati, na hribovitih področjih pa se ta prispevek dvigne celo na 90 odstotkov.

Nalezljive bolezni

Občinski zdravnik tržaške občine sporoča, da so v času od 18. do 24. oktobra 1971 zabeležili naslednje nalezljive bolezni: škrlatinka 5 primerov, tifusna mrzlica 2 (oba izven občine), paratifusna mrzlica 1, ošpice 1, norice 2, vnetje priušesne slinavke 2, malteška mrzlica 1, rdečka 1, garje 10 (7 izven občine), nalezljivo vnetje jeter 2 primera.

Izjava tržaške KPI o ladijskih progah

Tajništvo tržaške avtonomne federacije KPI je zavzelo zelo ostro stališče v zvezi z vestmi, da namerava Tržaški Lloyd potegniti iz prometa eno svojih ladij v prihodnjih dneh, ter da se govori o enakih ukrepih, ki pa zadevajo druge ladje tržaške družbe. Sporočilo KPI ugotavlja, da se nekaj mesecev po obvezah, ki jih je prevzel CIPE in spričo volitev, ki so jih odložili, spet ponavlja ista politika, ki, kot vedno, skodi Trstu in njegovemu gospodarstvu.

Tajništvo KPI poziva vse demokratične sile naj premostijo prejšnje, zgrešene pozicije ter naj se predstavijo enotne, da bi zagotovile Trstu pomorsko politiko, ki odgovarja njegovim zahtevam ter zahtevam celotnega državnega gospodarstva. Tajništvo KPI obvešča obenem, da je zahtevalo od svojih skupin v poslanski zbornici in v senatu, naj čimprej sprožijo vprašanje plovnih prog, da bi prisilili vlado, da spremeni svoje naklepe ter da se prepreči vsaka pobuda, ki stremi za tem, da odvzamejo mestu ladijske proge.

S SEJE REPENTABRSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Kočljiva vprašanja in živahna diskusija o najemu občinskega kamnoloma «Zernovišče»

Občinski tajnik Pasqualini podal ostavko - Kdaj bo sklicana prva seja gradbene komisije?

V soboto zvečer je bila nekoliko živahna seja občinskega sveta, kateremu je župan najprej na kratko poročal o delovanju občinske uprave in njenih ukrepih v zadnjih mesecih, nato so prišla na vrsto vprašanja svetovalcev ter nekateri upravni sklepi in odobritev občinskega obračuna za leto 1970. Župan je predvsem sporočil, da je dosedanji občinski tajnik Pasqualini podal ostavko zaradi bolezni in da začasno opravlja tajniške posle tajnik devinsko - nabrežinske občine dr. Gerbini, ki je obenem tudi tajnik za zgoniško občino. Pri tem je pripomnil, da je repentabrska občinska uprava že večkrat posredovala na prefekturi, da namesti občinskega tajnika, ki mora obvladati slovenščino. Povedal je tudi, da je občinska uprava, na podlagi sklepa občinskega sveta, odstranila italijanske napisne table z urnikom maš, da je pokrajina prevzela cesto Poklon - Fernetiči in da ni še rešena zadeva glede kamnoloma «Zernovišče». Okrog tega vprašanja se je vnela polemika med županom in nekaterimi svetovalci večine na eni strani in svetovalcem Pavlom Coljo (PSI) na drugi strani.

Svetovalec Pavel Colja je očital občinski upravi, da ne upošteva sklepa občinskega sveta, ki je pred nekaj meseci z večino glasov določil, da se omenjenega komnoloma ne da v najem podjetju Riosi, da ni sprejela zadevne prošnje dveh domačih kamnarjev in da ni pokazala dobre volje, ali namena, da bi omenjeno podjetje prisilila, naj zapusti kamnolom. Župan je odgovoril, da ima vso zadevo zdaj v rokah urad za rudnike, na katerega se je podjetje Riosa obrnilo, češ, da gre za iskanje novega kamnoloma. Vmes so posegli še nekateri svetovalci LSS, ki so trdili, da iz «kamnoloma» prežene podjetje lahko samo policija in sodna oblast, da kamnolom «Zernovišče» ni nikjer zaznamovan, da gre torej za iskanje ali odkrivanje kamnoloma, ne pa za obnovitev obratovanja. Na seji je bilo navzočih nekaj domačih kamnarjev, ki so z zanimanjem sledili diskusiji in se ob takih trditvah potihoma smejali, saj je bilo jasno, in to je potrdil tudi tajnik, da gre za «ponovno obratovanje» («riattivazione») kamnoloma «Žernovišče». To je ves čas trdil, na podlagi dokumentacije, svetovalec Pavel Colja, ki je tudi poudaril, da podjetje Riosa še naprej dela v kamnolomu brez dovoljenja ter se posmehuje občinski upravi, županu in vsem občanom.

Svetovalec Egidij Bais (KPI) je izjavil, da se čudi in da je užaljen, ker je občinska uprava tako ravnala, kljub sklepu občinskega sveta. Župan je dejal: «Če ni kaj prav, obrnite se na urad za rudnike», končno pa so odobrili predlog, naj občinska uprava zahteva od omenjenega urada pojasnilo.

Svetovalec Colja je nato vprašal župana, zakaj občinska uprava ni dala na razpolago urada za zbirnje podpisov za referendum za ukinitev fašističnih zakonov in sploh ni odgovorila na zadevno pismeno prošnjo, ki je bila predložena in vknjižena v začetku meseca junija. Pripomnil je, da je bila na ta način storjena krivica občanom, ki bi prav gotovo v veliki večini podpisali zahtevo, da se odpravijo fašistični zakoni. Zdaj pa je prepozno, ker je zapadel rok. Župan je odgovoril, da o omenjenem pismu ne ve ničesar, uradnica pa je potrdila, da je pismo prispelo in da je tudi registrirano.

Svetovalec Colja je tudi zaprosil župana, naj mu pismeno odgovori, zakaj ni bila še sklicana seja gradbene komisije, ki je bila izvoljena že pred dobrim letom, po upravnih volitvah.

Po razgibani diskusiji, vprašanjih in odgovorih se je vzdušje pomirilo in občinski svet je soglasno odobril občinski obračun za leto 1970 ter sklep, da repentabrska občina ne izstopi iz medobčinskega tehničnega konzorcija. Zgoniški občinski svet je namreč soglasno sklenil, da zgoniška občina izstopi in si sama uredi tehnično službo, potreben pa je tudi sklep devinsko-nabrežinske in repentabrske občine, preden bi se konzorcij razpustil.

Delo deželnih organov

Na sedežu odborništva za krajevne ustanove so se včeraj sestali predsedniki nadzornih odborov, ki jih je deželna uprava uvedla z zakonom štev. 3 z dne 2. marca 1966. Sestanek je vodil pristojni odbornik Vicario. Razprava o številnih vprašanjih na dnevnem redu se bo nadaljevala na novem sestanku, ki bo v prvi polovici prihodnjega meseca.

Včeraj se je pod vodstvom svetovalca Zanina sestala III. stalna posvetovalna komisija pri deželni upravi. Na seji so sprejeli zakonski načrt, ki določa finančna sredstva za oskrbo telesno in umsko prizadetih deželanov in za poslovanje središč za socialna obolenja. Zakon določa za letošnje šolsko leto skupen izdatek v višini 100 milijonov lir za prizadete bolnike in vrsto pomoči za omenjena središča.

Včeraj se je sestala tudi IV. stalna komisija, in sicer pod vodstvom svetovalca Metusa. Komisija je zaključila razpravo o zakonskem načrtu, ki določa nadaljnje 4 milijarde lir za trgovska središča v deželi in določa višji letni prispevek (s 500 na 800 milijonov lir) Neodvisni ustanovi za tržaško pristanišče. Doslej je dežela namenila trgovskim središčem, tržnicam in zbirnim centrom za kmetijske pridelke nad 6 milijard lir, prošnje za prispevek, ki so doslej prispele na pristojni urad pri deželni upravi, pa predvidevajo načrte za nove pobude v skupni vrednosti nad 23 milijard lir. Med temi načrti so tudi tovorni postajališči pri Gorici in pri Fernetičih, dalje trgovsko središče v Vidmu in novo sejmišče v Pordenonu.

Podpore kulturnim revijam

Predsedstvo ministrskega sveta obvešča, da morajo odgovorni uredniki in izdajatelji revij visoke kulturne narave, ki so izšle v letu 1970, ki se hočejo udeležiti natečaja za podelitev podpore, dostaviti komisiji za podporo revijam z visoko kulturno vrednostjo, Ul. Po 14, Rim, do 30. novembra 1971 v priporočeni zalepki izpolnjeno vprašalno polo v dveh izvodih in vse številke revije iz leta 1970. Revije, ki se natečaja udeležujejo prvič, morajo predložiti tudi potrdilo, da so registrirane pri sodišču, kot to predvideva čl. 5 zakona od 8. 12. 1948, št. 47.

Ustanovili so krožek Janka Premrla - Vojka

Po večmesečnem rednem delovanju se je te dni dokončno izoblikoval krožek mladih ljudi, ki se je poimenoval «Mladinski krožek Janka Premrla - Vojka».

Krožek, ki združuje visokošolce, dijake višjih in srednjih šol ter mlade zaposlene ljudi, ima namen poživiti kulturno - prosvetno delovanje, spodbujati mladega človeka k študiju važnih vprašanj našega časa, posebno narodnega vprašanja, iskati stike z mladimi ljudmi vseh narodov in mišljenj tako na Tržaškem kakor na Goriškem in Beneškem kakor v Sloveniji, zanimati se za socialno in ekonomsko problematiko našega časa, našega kraja in naših ljudi, organizirati študijska srečanja o perečih problemih slovenskega prebivalstva, posebno mladincev in javno nastopati, ko gre za življenjska vprašanja našega človeka.

V ODGOVOR NA ZADRŽANJE MINISTRA ATTAGUILEJA

Danes 24-urna stavka pristaniških delavcev

Stavka se bo začela s prvo jutranjo delovno izmeno
Jutri sestanek enotne komisije, ki bo določila nadaljnje načine sindikalne borbe

Tajništva sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL pristaniških delavcev so sporočila, da je za danes potrjena vsedržavna stavka pristaniščnikov, ki se bo začela s prvo delovno izmeno.

Gre v glavnem za odgovor na zadržanje ministrstva trgovinske mornarice in še zlasti ministra Attaguileja, ki odreka pristaniškim delavcem pravico do pogajanja na vsedržavni ravni za njihovo delovno pogodbo. Manifestacija je namenjena tudi zoper težak pritisk, ki ga izvajajo delodajalci na vlado, kar preprečuje, da bi se čimprej zadovoljivo rešilo to vprašanje, ki ne tare samo tržaških pristaniških delavcev, temveč je skupno vsem italijanskim pristaniščnikom. Z današnjo stavko hočejo delavci tudi potrditi svojo popolno soglasnost z vsebino enotne vsedržavne platforme zahtev.

Tajništva so na vsak način tudi potrdila, da se bo 28. oktobra sestala enotna osrednja komisija, ki bo razpravljala o nadaljevanju in o načinu sindikalnega boja, da bi čimprej dosegli rešitev tega pomembnega vprašanja.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

V soboto, 30. t. m. ob 21. uri in v nedeljo, 31. ob 16. uri

gostuje
GLEDALIŠČE «KOMEDIJA» IZ ZAGREBA

z glasbeno komedijo

Goslač na strehi

Po pripovedkah Šolema Alejhema
Napisal: Joseph Stein
Besedilo pesmi: Sheldon Harnick
Glasba: Jerry Bock
Režiser: Vlado Štefančič
Dirigent: Ferdo Pomykalo
Scenograf: Željko Senečić
Kostumograf: Ljubica Wagner
Koreograf: Ray Harrison

Abonenti Slovenskega gledališča imajo 50 % popusta.

Prosimo cenjene abonente, da rezervirajo vstopnice do vključno srede, 27. t.m. vsak delavnik od 12. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734265.

Prodaja vstopnic od četrtka, 28. t.m. dalje od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; v nedeljo eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacije po telefonu 734265.

KASA

Kako in kam s prostim časom?

REKREACIJA, ŽIVLJENJSKA NUJA

Predava prof. **Bojan Pavletič**

V Kulturnem domu jutri, 28. t. m. točno ob 20. uri

V soboto, 30. oktobra ob 18. uri v Ul. Geppa 9/I

otvoritveni večer

mladinskega krožka s predvajanjem filma «Anatomia di un rapimento» znanega japonskega režiserja Akire Kurosawa.

Sledi ples.

Vstop prost.

Mladinski krožek

● **Na pobudo krožka «Che Guevara»** bo v petek v dvorani v Ul. Madonnina 19, komisar madridskega obrambnega sveta med špansko državljansko vojno Francisco Anton govoril o «Borbi španskega ljudstva za svobodo in demokracijo». Sledila bo debata.

Razna obvestila

Slavistično društvo v Trstu obvešča svoje člane, profesorje slovenščine in vse tiste, ki se zanimajo za slavistiko, da bo predaval jutri, 28. oktobra 1971 ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani — Trst, Ul. Geppa 9/I.

prof. Pavle Merku
O JEZIKU TERSKIH SLOVENCEV.

Po predavanju bo razgovor o aktualnih zadevah društva. Vljudno vabljeni !

* * *

Slovensko amatersko gledališče v Trstu obvešča, da bo danes, 27. t.m. ob 20.30 seja upravnega sveta.

* * *

Združenje staršev otrok osnovne šole in otroškega vrtca pri Sv. Ivanu ter prijateljev mladine vabi vse starše in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo

občnega zbora

združenja, ki bo v petek, 29. oktobra 1971, ob 20. uri v prostorih slovenske osnovne šole, Ul. Caravaggio št. 4, Trst. Dnevni red obsega: poročilo, razrešnico, volitve novega odbora in razno.

* * *

KASTA organizira tečaj srbohrvaščine. Vpisovanje v Ul. Geppa 9, II. nadstr.

Ljudska prosveta

PD «France Prešeren» vljudno vabi vaščane in prijatelje na 5. redni občni zbor, ki bo jutri, 28. t. m. ob 20.30 v srenjski hiši v Boljuncu.

* * *

Prosvetno društvo Ivan Cankar obvešča, da bo jutri, 28. t. m. ob 20.30 odborova seja. Priporoča točno in polnoštevilno udeležbo.

Po 100 letih zopet slovenski

VELIKI ATLAS SVETA

ki prikazuje svet 3-DIMENZIONALNO!

500 strani
217 zemljevidov
151 barvnih fotografij
37.000 imen v indeksu

PREDNAROČILA sprejema

tržaška knjigarna

TRST — Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792

Izleti

SPDT priredi 3. in 4. novembra dvodnevni izlet v Belo krajino. Avtobus bo peljal izletnike vzdolž reke Kolpe. Ogled Vinice, Metlike, Črnomlja, baze 20. itd.

* * *

PD «S. Škamperle» priredi enodnevni jesenski izlet dne 21. novembra v Vipavo, Ajdovščino, Črni vrh, Logatec in Postojno. Kdor se misli udeležiti izleta, naj se javi čimprej na tel. 70-834 od 9. do 13. in od 17.30 do 20. ure.

Včeraj - danes

Danes, sreda, 27. oktobra
ANTONIJA

Sonce vzide ob 6.37 in zatone ob 17.01. — Dolžina dneva 10.24. — Luna vzide ob 13.44 in zatone ob 23.28.

Jutri, četrtek, 28. oktobra
SIMON

VREME VČERAJ

Najvišja dnevna temperatura 20, najnižja 11,3, ob 19. uri 16,8 stopinje, zračni tlak 1026 narašča, vlaga 50-odstotna, veter 11 km na uro zahodnik, nebo 7/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 26. oktobra 1971 se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 6 oseb.

Umrli so: 66-letni Giovanni Cusmin, 22-letni Sergio Bicci, 70-letna Giulia Prikl, 85-letna Maria Pauletic vd. Jellinek, 74-letni Giuseppe Pibernik ni en dan star Bruno Marchiò.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Borzni trg 12; Centauro, Ul. Rossetti 33; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; Sant'Anna, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec).

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

poziva vse lanske abonente Slovenskega gledališča, da obnovijo, če tega še niso storili, tudi letos svoj abonma.

OBČNI ZBOR

Združenja staršev dijakov državnega znanstvenega liceja F. Prešeren v Trstu za letošnje šolsko leto bo danes, 27. oktobra 1971 v šolski telovadnici na Vrdelski cesti št. 13/1 z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 19. uri.

Na občnem zboru bo tudi govor o delu v novem šolskem letu, zato pričakujemo, da se bodo starši vabilu vljudno odzvali.

Odbor

Gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Pri gledališki blagajni (tel. 23988) sprejemajo prošnje za abonmaje za prihodnjo sezono, ki se bo začela 11. novembra z Verdijevo opero «Simon Boccanegra». Celotni repertoar gledališča predvideva 12 oper.

Pogoji za abonmaje so isti kot lani. To velja tudi za posebni abonma za dijake višjih srednjih šol in za univerzitetne študente.

POLITEAMA ROSSETTI

Molierovo komedijo «Don Juan», prvo abonmajsko predstavo letošnje sezone, bo ansambel Teatra Stabile ponovil danes ob 21. uri.

Pri blagajni v Pasaži Protti še vedno sprejemajo prošnje za abonmaje.

Kino

Nazionale 16.00 «Love story», Ali MacGraw, Ryan O'Neal.

Fenice 16.00 «Il piccolo grande uomo», Martin Balsam, Jeff Corey, Chief Dan Georgie.

Eden 15.30 «Il Decamerone». Barvni film. Strogo prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «Homo eroticus». Producent in režiser Mario Vicario. Lando Buzzanca, S. Koščina, R. Podestà, L. Salce, I. Furstenberg, B. Blier. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 16.00 «Qualcuno dietro la porta». Charles Bronson, Anthony Perkins.

Ritz 16.30 «Paradiso nero». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.30 «Il corpo di Diana». Jeanne Moreau, Charles Denner. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 16.30 Revija filmov grozote. «La rivolta di Frankenstein». Peter Cusching. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30, 19.00, 22.00 «Sacco e Vanzetti». Barvni film.

Impero 16.30 «Katmundu». Barvni film.

Cristallo 16.30 «Grande caldo per il racket della droga». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 «Il vichingo venuto dal sud». Barvni film. Lando Buzzanca.

Moderno 16.00 «Principe coronato cercasi per ricca ereditiera». Franco Franchi in Ciccio Ingrassia. Barvni film. Zadnji dan.

Vittorio Veneto 16.15 «La notte brava del soldato Jonathan». Clint Eastwood. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ideale 16.00 «Arabesque». Sofia Loren, Gregory Peck. Barvni film.

Astra 16.30 «Don Franco e Don Ciccio nell'anno della contestazione». F. Franchi in C. Ingrassia. Barvni film.

Abbazia 16.00 «Kriminal». Glenn Saxon in Helga Line. Barvni film.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Franca Briščka darujeta družini Dolenc - Žerjal 3.000 lir za popravilo farne cerkve na Opčinah in 2.000 lir za Š.d. Polet.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremili k večnemu počitku našega dragega moža, očeta in nonota

Franca Briščka

Posebna zahvala darovalcem cvetja, g. župniku Žerjalu, g. zdravniku Poldiniju in vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin.

DRUŽINE BRIŠČEK in DOLENC

Opčine, 27. oktobra 1971

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in spremili na zadnji poti našo drago in preljubljeno

Elizabeto Zamolo

ki nas je nenadoma zapustila v njenih najlepših letih.

DRUŽINE ZAMOLO, CIBIC in ERCEG

Prosek, 27. oktobra 1971

✚

26. oktobra nas je za vedno zapustil naš dragi

PEPI PIBERNIK

Pogreb nepozabnega bo jutri, 28. t. m. ob 15.30 iz splošne bolnišnice.

Žalujoče družine MEDEN, ŽERJAV, KOŠUTA in drugo sorodstvo

Trst, 27. oktobra 1971

Pogrebno podjetje Zonta 3, tel. 38006

V KOPRU SO USTANOVILI PRIPRAVLJALNI ODBOR

Prireditve ob 30. obletnici drugega tržaškega procesa

Sredi decembra srečanje preživelih udeležencev procesa

Na pobudo komisije za vprašanja predvojnih komunistov pri komiteju obalne konference ZK in komisije za razvijanje revolucionarnih tradicij NOB pri občinskem odboru ZZB NOV Koper, so v Kopru ustanovili pripravljalni odbor za proslavo 30. obletnice II. tržaškega procesa. V odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši: Vid Vremec — predsednik ter člani Vladimir Dojmovič, Emil Zlobec, Vojko Bogatec, Janko Vatovec, Boris Mrak, Jože Kos, Srečko Colja, Armid Ukmar, Milan Bolčič in Franc Sluga.

Prvega sestanka pretekli petek v Kopru so se poleg članov odbora udeležili tudi Janez Kramar, direktor pokrajinskega muzeja iz Kopra, Srečko Vilhar, direktor študijske knjižnice iz Kopra ter predstavniki družbeno-političnih organizacij obalnega območja.

Osrednje prireditve ob tem tako pomembnem dogodku bodo v Trstu in na Opčinah, za kar bodo poskrbele ustrezne organizacije onstran meje. V Kopru pa bodo organizirali ustrezne prireditve na novi osnovni šoli na Bonifiki, ki nosi ime po narodnem heroju Pinku Tomažiču, zaslužnemu borcu za delavske pravice, ki je skupaj z ostalimi tovariši bil ustreljen 15. decembra 1941 na openskem strelišču.

15. decembra bodo v atriju pokrajinskega muzeja v Kopru odprli razstavo o II. tržaškem procesu, ki jo bosta pripravila študijska knjižnica in pokrajinski muzej iz Kopra. Tega dne bodo v Kopru organizirali tovariško srečanje preživelih udeležencev II. tržaškega procesa ter svojcev ustreljenih in po vojni umrlih sotovarišev.

Pripravljalni odbor za proslavo 30-letnice II. tržaškega procesa je dal ustrezno pobudo upravi radia Koper za pripravo dveh oddaj v rubrikah «Primorska in njeni ljudje» ter «Nedeljsko srečanje», ki naj bi bili tokrat posvečeni dogodkom ob procesu. Prav tako so dali ustrezno pobudo televiziji Ljubljana za pripravo ustrezne reportaže, oziroma posebne oddaje posvečene temu dogodku.

Preživeli udeleženci II. tržaškega procesa bodo letos meseca novembra in decembra obiskali številne osnovne in srednje šole na Primorskem, ter se pogovarjali z mladino o dogodkih pred 30 leti.

Naj še omenimo, da bodo številne slovenske revije ob tem tako pomembnem jubileju iz naše NOB priobčile razprave preživelih udeležencev II. tržaškega procesa in pa nekatere prispevke zgodovinarjev iz Kopra. To bo obenem tudi sklepna prireditev ob 30-letnici vstaje jugoslovanskih narodov na obalnem območju.

A. K.

«Izseljevanje in Furlanija» tema tiskovne konference, ki bo prihodnji petek v Vidmu

Kulturni krožek «Elio Mauro» s sedežem v Vidmu — Ul. Baldissera 17 — prireja v petek, 29. t. m. ob 11.30 tiskovno konferenco v zvezi z gledališko predstavo Vittoria Franceschija «Tukaj vse prav.... tako upam tudi zate». Tiskovno konferenco, katere osnovna tema bo vprašanje «Izseljevanje iz Furlanije», bo vodil član predsedstva izseljenske organizacije ALEF in predsednik Colonie libere v Švici Leo Zanier.

Na konferenco so organizatorji vabili predstavnike vseh izseljenskih organizacij, kulturnih in sindikalnih sekcij, političnih strank in dijaških ter študentovskih organizacij.

Vesti z onstran meje

Številnim interesentom za citroenove avtomobile se obetajo lepši časi. Te dni so se namreč začeli poslovni razgovori o ustanovitvi mešane družbe, v kateri bi bili razen trvdke Citroen še koprski Tomos z obrati v Buzetu in Senožečah ter postonjski Liv. V Postojni bi začeli najprej z montažo, potem pa bi postopoma osvojili 40 od sto proizvodnje. Po dveh letih bi prihajalo na trg okrog 18 tisoč avtomobilov, pozneje pa letno od 35 do 40 tisoč. Da bi bil lahko kos tako zastavljenj proizvodnji, bo moral Liv razširiti proizvodni prostor za okrog 15 tisoč kvadratnih metrov.

Študijska knjižnica v Kopru pripravlja spominsko razstavo znanega mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča. Razstavo bodo odprli 3. novembra, na 85. rojstni dan pokojnega pisatelja. Organizatorji se bodo potrudili, da bi kar najbolj temeljito prikazali velik obseg ustvaritev, ki jih je Ribičič pripravil za mladino. Na otvoritev bodo povabili tudi njegovo ženo Rozi in sina Mitjo Ribičiča.

* * *

Koprsko Agrario je obiskala delegacija znane italijanske tovarne likerjev Ramazzotti. Kakor je znano, sodeluje koprska Agraria že leto dni s tem podjetjem. Po pogodbi bi morala pripraviti letos za trg okrog 75 tisoč litrov aperitiva. Ramazzotti, pripravila pa ga je že 100 tisoč litrov.

PREJŠNJO NEDELJO V PROSTORIH GLASBENE MATICE

Tržaški in goriški taborniki so imeli v nedeljo občni zbor

Več članov in boljša oprema - Pozdrav gostov iz Ljubljane

V nedeljo smo imeli v prostorih Glasbene matice tržaški in goriški taborniki svoj redni občni zbor. Zbrali smo se bratje iz vseh družin, manjkali so pa bratje, ki sestavljajo odbojkarski ekipi RMV, ker so ravno takrat tekmovali na SŠI. Dvorana se je kmalu napolnila tudi s predstavniki sorodnih organizacij iz domovine in povabljenih tržaških društev, od katerih se nam samo SPDT ni moglo pridružiti zaradi izleta.

Občni zbor je otvoril podstarosta s pozdravom vsem prisotnim. Besedo je pa kmalu prepustil načelniku, ki je v svojem poročilu z zadovoljstvom ugotovil, da je naša organizacija končno res prebredla krizo iz leta 1965, ki je pustila težke posledice v razvoju organizacije. To dokazuje samo število članov in tudi kvalitetna raven naših akcij. Oglasil se je nato gospodar, ki je opozoril na žalostno stanje male opreme, vendar je to opravičil z dejstvom, da smo v dveh letih skoro popolnoma obnovili šotorsko opremo. Namesto šotorov, ki so nam 15 let po svoji moči zvesto služili, imamo sedaj na razpolago kar 70 ležišč pod nepropustnim šotorskim krilom. Gospodarstvu logično sledi blagajna, zato je blagajničarka takoj pokazala kako, kljub skromnim dohodkom, zna končati poslovno leto brez kakršnegakoli pasiva. Matematičnemu poročilu je moralo slediti bolj ideološko in spregovoril je starosta.

Izrazil je zadovoljstvo nad ponovnim porastom članstva, ki je doseglo število 70, ne da bi pri tem utrpela kvaliteta. Opozoril pa je na nevarnost, da se zopet ponovi proces, ki je pred leti enako močno organizacijo spravil v krizo, iz katere smo se šele sedaj rešili. Temu je bilo vzrok preveč enolično delovanje, usmerjeno izključno k vzgajanju novega rodu, pri čemer se je zanemarilo potrebe starejših, ki so se od organizacije oddaljili. Zato smo pa letos preusmerili našo dejavnost, ne da bi za to seveda zapustili nove in mlajše člane, na področja, ki privlačijo mladince, kakor so jamarstvo, akcije na morju s čolnom in kajaki, fotografije, delo v okviru narodne manjšine. Seveda je vse to odvisno od nas samih, ker, kakor je pri nas navada, bomo želi samo to, kar si bomo sami posejali. Kot zadnje poročilo smo poslušali člana nadzornega odbora. Sledili so pozdravi vseh prisotnih društev: tov. Juriševič, predstavnik Zveze taborni-kov Slovenije, nam je izročil visoko priznanje Ivana Potrča, brata starosta pa je še posebej nagradil za neutrudno delovanje. Sledilo je nagrajevanje članov, ki delujejo v organizaciji že 10 ali 5 let. Prvih je troje, drugih pa kar deset.

Tov. Sandi Jakoš je nato pozdravil v imenu Zmajevega odreda iz Ljubljane, tovarišica Marija Pahor pa v imenu SKGZ in posebej za komisijo za doraščajočo mladino.

Sledila je diskusija, po kateri smo sprejeli spremembe v statutu, in določili, da imajo aktivno volivno pravico vsi člani od 10. leta starosti dalje, pasivno pa od 12. Vpeljali smo tudi v kroj dolge hlače, da bi kak par zvitih nog ne pokvaril lepega vtisa, ki ga mi vedno pustimo.

Po diskusiji smo še volili rodovo upravo, ki bo imela nalogo, da «poriva barako» vse do naslednjega občnega zbora.

STALIŠČA STRANK O DECENTRALIZACIJI

Mnenje socialistov o konzultah: morajo biti zelo demokratične!

Obvarovati je treba specifičnost slovenskih predmestij

Nocoj predavanje v priredbi goriške občine

V dvorani pokrajinskega sveta bo nocoj govor o sodelovanju občanov v občinski decentralizaciji. Govorila bo načelnica za to določenega urada občine v Bologni dr. Maria Rosa Loreti. Predavanje prireja goriška občina.

Urad za programacijo goriške občine je medtem izdelal študijo o rajonskih svetih ali krajevnih konzultah. Komisija občinskega sveta, v kateri so občinski svetovalci vseh političnih strank, bo o tem pričela kmalu razpravljati.

Socialisti so medtem že zavzeli svoje stališče. Prejšnji teden so imeli skupščino svojih članov mestne sekcije in so vso diskusijo posvetili prav temu vprašanju. V naslednjih dneh bodo imeli sestanke članov in somišljenikov v raznih mestnih rajonih in v predmestnih vaseh, da bi dokončno izdelali platformo, s katero bodo nastopili v pogajanjih z drugimi strankami.

Poročili o krajevnih svetih sta na socialistični skupščini imela tajnik Dellago in podtajnik Waltritsch. Uvodno besedo je imel Waltritsch, ki je prikazal zgodovinsko plat vprašanja, omenil, da so bile v letu 1927 nekatere okoliške občine pridružene goriški, da so od tistega časa mestni upravitelji pozabili na periferijo, da je prebivalstvo predmestij še danes nezadovoljno. Med drugim je tudi treba reči, da je prebivalstvo okoliških vasi Štandreža, Ločnika, Podgore, Pevme, Oslavja in Šentmavra premalo zastopano v občinskem svetu. Govorniki se je zavzel za ustanovitev samostojnih krajevnih konzult v predmestjih, kjer živi domače, slovensko prebivalstvo. Treba bo tudi izvoliti člane krajevnih konzult tako da bodo odražale razmerje političnih sil v določenem kraju. Fašisti ne smejo imeti v vaških konzultah, n. pr. v Štandrežu ali v Pevmi, isto težo kot jo imajo v središču mesta, kjer imajo veliko glasov.

V svojem govoru je Dellago naglasil, da je treba krajevne konzulte ustanoviti z demokratičnim aktom. Ne smemo ponoviti napak, ki so se pojavile drugje. Zaradi tega morajo biti v konzultah zastopani ne le prebivalci določenega kraja, marveč tudi morebitni delavci v kraju postavljenih tovarn, saj tudi njih zanimajo nekatera vprašanja, zlasti kar se tiče javnih del in zdravstva. Dellago je dejal, da bi se morali pri konzultah oprijeti šolskih okolišev. Ljudske šole naj postanejo središča bodočih rajonov.

V debato je poseglo več članov PSI, med katerimi tudi Milocco, Bukovec, Perrazza, Neri, Villa. Omenimo še, da so imeli pred časom goriški socialisti sestanek z voditelji sekcije komunistične partije, na katerem so razpravljali o tem vprašanju.

Vozni red avtobusov v gledališče v Gorici

Avtobus št. 1: Vrh - Poljane Doberdob, Jamlje - Dol - Rupa, Peč, Gabrje - Gorica

Avtobus št. 2: Sovodnje, Podgora, Števerjan, Oslavje, Pevma - Gorica

Avtobus št. 1: Vrh odhod ob 19.30 gostilni - Devetak - Grilj
Poljane ob 19.30 gostilna Peric
Doberdob ob 19.40 pred občino
Jamlje ob 19.50 gostilna Pahor
Dol ob 20. Boneti, Palkisče, gostilna Peric
Rupa - Peč
Gabrje ob 20.05 pri gostilni Ožbot

Avtobus št. 2: Sovodnje odhod ob 19.25 pri občini, pri gostilni Tomšič
Podgora ob 19.40 pred vhodom v tovarno
Števerjan ob 19.50 Bukovje
Števerjan ob 19.55 Dvor
Oslavje ob 20.05 pri kostnici
Pevma - Št. Maver 20.10 pri spomeniku

Abonenti naj dvignejo abonmajske izkaznice z naročilnico pri SPZ v Gorici, Ulica Malta 2.

Dvignite popisne pole

Občinski urad za ljudsko štetje v Gorici opozarja vse tiste občane, ki še niso prejeli popisne pole za svojo družino in zase, naj stopijo telefonsko v stik s tem uradom (52-51 notranja štev. 73), da se sporazumejo kako in kdaj naj se jim popisna pola dostavi na dom.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA — GORICA
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE — GORICA
v sodelovanju z EMAC iz Gorice

Bertolt Brecht

Bobni v noči

drama in komedija

Prevod: BORUT TREKMAN
Režija: MILE KORUN

Jutri, 28. t. m. ob 20.30 v gledališču «G. Verdi» v GORICI

(Abonma red A in red B)

Pohitite z abonmaji!

Opozarjamo cenjene abonente, da lahko dvignejo abonmajske izkaznice na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Malta 2.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

PO MNENJU AGENTOV JE HLINIL PREKRŠEK

Zaradi tega so ga sodniki najprej obsodili, zdaj pa oprostili

Nekaj pred 6. uro zjutraj 1. januarja letos je 24-letni Sergio De Mattia brez stalnega bivališča pritekel na osrednji komisariat javne varnosti in zbegano povedal, da so mu neznani zmikavti ukradli iz žepa suknjiča, ki ga je bil obesil na klin v baru «Wally» v Ul. Molino a Vento 7/c, ovojnico, v kateri je hranil mesečno plačo — 86 tisoč lir.

Ker je bil omenjeni bar tedaj že zaprt, so preiskovalci sklenili, da bodo šli pogledat v lokal čez nekaj ur, ko ga bodo spet odprli, medtem pa so De Mattio na njegovo izrecno željo odpeljali v bolnišnico, kjer mu je dežurni zdravnik ugotovil vinjenost.

Ko so se čez nekaj ur podali v bar «Wally», so tu naleteli na Silvio Nicoli por. Bulloch iz Pončane št. 5, ki je skupaj z De Mattio pričakovala v istem baru novo leto. Ženska je povedala agentom, da ji je De Mattia izročil približno 3 tisoč lir, ker se je bal, da bi jih zapravil, nekaj ur kasneje pa zahteval, naj mu jih vrne, kar je ženska tudi storila.

Bullochova je še povedala, da se je mladenič zavedel izginotja ovojnice zdenarjem okrog 4. ure zjutraj. S tem v zvezi je pripomnila, da se ji zdi, da je De Mattia vse skupaj hlinil, ker ni imel dovolj denarja za prenočitev v hotelu, poleg tega pa je nemogoče, da bi razpolagal s tolikšno vsoto, ko pa je bil že dalj časa brezposeln. Vsekakor, je še dodala Bullochova, če bi res imel 86 tisoč lir, bi ji jih iz varnostnih razlogov prav gotovo izročil.

Policisti so kljub mladeničevi trditvi, da so mu res ukradli denar, sklepali, da razpolagajo z dovoljšnjimi dokazi za njegovo krivdo in ga tako pod obtožbo hlinjenja prekrška in vinjenosti prijavili sodnim oblastem.

Tržaški pretor je na razpravi 19. julija letos spoznal De Mattio za krivega obeh pripisanih mu prekrškov in ga zaradi hlinjenja obsodil na 7 mesecev zapora, zaradi vinjenosti pa na 50 tisoč lir denarne kazni.

Proti tej razsodbi je obtoženec vložil priziv in tako se je včeraj moral zagovarjati pred tržaškim kazenskim sodiščem (pred. Ligabue, tož. Tavella, zapis. Sabadini). Sodnikom je potrdil, kar je že dejal med zaslišanjem in še enkrat zagovarjal tezo, po kateri so mu neznanci ukradli denar. Javni tožilec dr. Tavella je predlagal zanj za prvi prekršek oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, za drugi pa potrditev prvostopne kazni. Branilec odv. Ghezzi se je potegoval za oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov. Sodniki so v celoti sprejeli tožilčev predlog.

11. SPLOŠNO LJUDSKO ŠTETJE

Danes bodo začeli pobirati popisnice v naših domovih

Številni Slovenci so jih izpolnili v našem jeziku

Protest občinskega sveta v Sovodnjah - Zaradi akcije naših ljudi so se rimski funkcionarji začudili

Danes bodo popisovalci pričeli po hišah pobirati izpolnjene pole ljudskega štetja. V tem poslu je zaposlenih na Goriškem nekaj sto ljudi, ki so jih občine začasno najele ali pa za to uporabile svoje uradnike. Marsikateri med popisovalci je pomagal družinskim poglavarjem izpolniti popisnico. To je lepo in prav vendarle je v nekaterih primerih na našem podeželju (mišljeno je Oslavje) popisovalec kar v italijanskem jeziku izpopolnjeval popisnico. Na eni strani je mož želel priskočiti na pomoč prizadetim osebam, na drugi pa je seveda oškodoval željo domačinov, da bi izpolnili popisnico v slovenskem jeziku.

Popisovalci so se hudovali ker je nagrada, ki jo bodo dobili za svoje delo, premajhna. Zaradi tega so tudi protestirali bodisi na občinah kot pri inšpektorju, ki je nalašč za to priliko prišel v Gorico iz ministrstva v Rimu. Izvedeli smo tudi, da se je ta inšpektor začudil, odkod odpor Slovencev proti takemu načinu ljudskega štetja, ko takih protestov ni bilo lani, ko se je vršil popis kmetijstva. Tudi na tem področju je bilo zainteresiranega precej slovenskega prebivalstva. Nekateri popisovalci so omenjenemu gospodu povedali, da je odpor ljudstva popolnoma upravičen in da je ta odpor dobil precejšen odziv med vsemi tu živečimi Slovenci.

V ponedeljek zvečer se je v Sovodnjah sestal na redni seji občinski svet. Po krajši debati je ta svet odobril resolucijo v kateri ugotavlja, da je veliko število domačinov protestiralo, ker jim niso bile dostavljene dvojezične popisnice, kot se je to pripetilo v narodnostno mešanih občinah tržaške pokrajine. Občinski svet izraža svojo popolno solidarnost z vsemi, ki so proti takemu diskriminacijskemu početju protestirali. Obsoja početje ISTAT, ki ni pokazal razumevanja za državljane slovenskega jezika v goriški pokrajini in tako umetno razdelil enotno manjšino v dve kategoriji. Občinski svet v Sovodnjah vabi deželne in državne oblasti, da bi v prihodnosti odpravile take pomanjkljivosti. Vsem italijanskim državljanom slovenske narodnosti je treba priznati pravice, ki so določene v republiški ustavi.

V Sovodnjah so nam povedali, da se bodo ljudje množično odzvali povabilu, da izpolnijo popisnice v slovenskem jeziku, povsod kjer je to mogoče. Prav tako pričakujejo nadaljnja protestna pisma domačinov. Tudi v Gorici in v drugih krajih so nam ljudje povedali, da bodo popisne pole izpolnili v slovenskem jeziku. Ljudski protest je tokrat zajel široke plasti naše narodnostne manjšine na Goriškem

---

Občinski svet v Gorici bo danes zvečer, z začetkom ob 21. uri imel sejo na kateri bodo nadaljevali z obravnavo problemov, ki so ostali nerešeni z zadnje seje. Med temi je tudi razprava o resoluciji v zvezi s popisom prebivalstva, ki jo je predložil svetovalec Bratina.

GORIŠKA INDUSTRIJA V SEPTEMBRU

Zaradi sindikalnih borb nejasen položaj v kovinarstvu v Tržiču

Živahna gradnja petrolejskih velikank v ladjedelnici - Urejeno finansiranje goriškega vodovoda

V kratkem bo začela obratovati predelovalnica smeti - Gradnja avtoporta na meji

Nejasen položaj, ki je že prejšnja dva meseca zajel nekatera področja kovinarske industrije v Tržiču in okolici zaradi novih sindikalnih zahtev prizadetih delavcev, se je nadaljeval tudi v preteklem septembru. Posledica so bile številne stavke, zlasti v prvi polovici tega meseca. Tako ugotavlja zadnji Vestnik trgovinske zbornice za Goriško, ter dodaja, da je proti koncu meseca prišlo do delnega izboljšanja kar se tiče podjetja AS GEN in tovarne vijakov Europa. V tovarni Sem-Detroit so podpisali sporazum glede mezd in normativnih problemov tako za delavce kot za uradnike.

Negotov je tudi položaj v ladjedelnici, zlasti kar se tiče oddelka za predelavo plastičnih predmetov in še nekaterih drugih. Pristaniški v Portorosega so tudi imeli več protestnih stavk proti uvedbi funkcionalne avtonomije v korist papirnice Timavo pri Štivanu, ker smatrajo, da bi bila tržiškemu pristanišču v veliko škodo.

Glede na splošno proizvodnjo po posameznih oddelkih, navaja Vestnik, je v tržiški ladjedelnici 4. septembra zapustila opremni pomol petrolejska ladja «Santa Rosalia» z nosilnostjo 228 tisoč ton, ki jo bodo dokončali v Lizboni na Portugalskem. Komaj teden dni pozneje pa so splovili še eno petrolejsko ladjo na turbine «Esso Italia», ki bo imela 254 tisoč ton ter bo največja petrolejska ladja doslej zgrajena v italijanskih ladjedelnicah. V kratkem bodo postavili na gredelj še eno petrolejsko velikanko, ki jo je naročila družba «Italnavi».

Na drugih industrijskih področjih v septembru niso zabeležili večjih novosti. Pač pa je bilo končno skoro urejeno vprašanje finansiranja izgradnje novega goriškega občinskega vodovoda in v kratkem naj bi uradno otvorili tudi novo peč in predelovalnico za smeti in odpadke pri Sovodnjah, pri uporabi katere bodo sodelovale tudi Sovodnje in morda še katera druga občina, kar bo zmanjšalo režijske stroške.

Važno je tudi sporočilo, ki so ga dale obmejne oblasti iz Jugoslavije, ko so zagotovile izgradnjo avtoporta tudi na njihovi strani pri Vrtojbi ter s tem povezale to področje z avto cesto državna meja pri Gorici - Villesse in dalje proti Benetkam, oziroma Vidmu in Trbižu.

Na gradbenem področju v septembru niso zabeležili večjih sprememb. V preteklem avgustu je bilo po podatkih trgovinske zbornice dograjenih na Goriškem 16 stanovanjskih poslopij s 37 stanovanji ter dve gospodarski poslopji. V istem mesecu so pripravili načrte še za 45 stanovanjskih poslopij z 203 stanovanji ter za 8 gospodarskih stavb.

Na deželnem letališču pri Ronkah je začela obratovati proga proti Reki in Splitu, s čimer se je dvignil blagovni in potniški promet. V tržiškem pristanišču pa so zabeležili zmanjšanje blagovnega prometa, čeprav je ostal na dostojni višini promet z industrijskimi olji, lesom in žitom.

Šahovski brzoturnir v klubu «S. Gregorčič»

Na sedežu kluba «Simon Gregorčič» se nadaljuje šahovski tečaj na katerem sodeluje približno dvaiset osnovnošolskih otrok in nižješolcev. Turnir vadi znani goriški šahist g. Perini. Pred nekaj dnevi so imeli prvi brzoturnir. Najboljši v tem turnirju je bil Saša Osbat, ki je bil nepremagen. Dosegel je enajst točk. Sledili so mu Marko Čubej (10 točk), Marko Lutman (10 točk), Marko Marinčič (9,5 točke), Igor Pahor (8,5 točke), Ivo Rener (7,5 točke), Marko Vogrič (6,5 točke), Livij Pahor (5 točk), Mauro Dornik

Tečaj se bo kmalu zaključil. Ob koncu bodo udeležencem porazdelili kolajne in darila.

Irena Sever in Miloš Devetak s Poljan, ki sta se poročila prejšnji teden, se zahvaljujeta športnemu društvu «Mladost» in vsem ostalim, ki so jima čestitali ob poroki.

OBČINSKA SEJA JE BILA V PONEDELJEK

V Sovodnjah so prvi na Goriškem odobrili proračun za leto 1972

Letos 7.724.969 lir primanjkljaja - Vedno več izdatkov za šolstvo, zdravstvo in socialno skrbstvo, splošno upravljanje - Asfaltirali bodo tudi zadnje makadamske stranske poti

Sovodenjski občinski svet je v ponedeljek zvečer izglasoval, prvi na Goriškem, proračun za prihodnje leto 1972. Sedaj imajo, za razliko od prejšnjih dveh let, tudi v Sovodnjah primanjkljaj. Letos sta bili le dve občini v naši pokrajini, Sovodnje in Gradež, brez primanjkljaja, v prihodnje niti ena niti druga ne bosta več. Stroški so se precej povišali, dohodki pa le za malenkost. Občinam se postavljajo vedno večje naloge, reforma davčnega sistema in s tem v zvezi tudi občinskih financ pa je še daleč.

Poglejmo nekoliko proračun sovodenjske občine za leto 1972. Upravnega prebitka bodo imeli 4 milijone 483.058 lir (lani 6.385.886). Za davke bodo dobili 32.946.960 lir (lani 29.427.405 lir). Tu velja omeniti, da so predvideli, da bodo za družinski davek dobili 8 milijonov lir (2 milijona več kot lani, ker so letos jeseni izvedli pregled dohodkov vseh občanov), od proste cone bodo dobili 13.550.000 lir, za trošarino pa 8.300.000 lir. Ostalo bodo dobili iz raznih manjših davkov. Soudeležba pri državnih dohodkih bo znašala 15.521.277 (lani le 9,5 milijona lir), razni izvendavčni dohodki pa 10.914.840 lir, to je za milijon in pol več kot lani. Sem so všteti državni in deželni prispevki za šole, za področje, ki je gorato in podvrženo vojaškim služnostim, itd. Omenimo še, da dobi sovodenjska občina letno tudi nekaj sto tisoč lir aktivnih obresti, ker so doslej imeli na svojem bančnem računu vedno denar na razpolago.

V proračun so vključili tudi vsoto 17 milijonov lir, ki jih nameravajo potrošiti za asfaltiranje nekaterih stranskih cest. Za to vsoto so deželno upravo zaprosili za pomoč. Primanjkljaj bi znašal 7.724.969 lir. Skupni dohodki proračuna so 94 milijonov 799.524 lir.

Višje številke v primerjavi z letošnjimi imamo tudi pri izdatkih. Za splošno upravljanje (plače osebja, vdrževanje stavb, oprema, kurjava, pisarniške potrebščine in podobno) bodo porabili 32.177.980 lir (letos imajo v proračunu 23 milijonov 901.170 lir). Za javno varnost, ki spada v pristojnost občine 3.942.860 lir (letos 2.673.455). Za šolstvo in kulturo 11.431.797 lir, tj. cele štiri milijone lir več kot letos. Povečanje gre na račun večjih stroškov za prevoz otrok, za nakup šolskih knjig in za vzdrževanje šol. Od devet milijonov na trinajst se je povečal tudi strošek za higieno, zdravstvo, za nesposobne itd. Za vzdrževanje cest so letos porabili tri milijone in pol, v ta namen so za prihodnje leto določili le tri milijone lir, vendar so tem dodali še 17 milijonov lir za asfaltiranje stranskih cest, kot smo že zgoraj omenili. Zmanjšana je za skoro pol milijona lir postavka za obresti na posojila in za rezervni fond (prihodnje leto bo 5.061.546 lir), pri drugih postavkah pa ni velikih razlik.

Nekaj več kot polovico upravnega prebitka, tj. 2.400.000 lir, bodo porabili za nakup kamiona, ki bi služil za odvažanje smeti. Službo nameravajo uvesti v prihodnjem letu.

Zaprositi pa bodo morali državno upravo posojilo za kritje primanjkljaja v višini 7.724.969 lir. Občine, ki prve pripravijo proračun, imajo možnost dobiti posojilo zelo hitro, tako se rešijo plačevanja morebitnih obresti pri bankah. Zaradi tega so v Sovodnjah proračun odobrili, kot smo že omenili, prvi na Goriškem.

O proračunu sta poročala župan Češčut in tajnik dr. Bukovec, sledila je razprava, v katero je poseglo nekaj svetovalcev, nato so proračun soglasno odobrili.

V nadaljevanju seje so svetovalci odobrili tudi seznam dijakov nižjih in višjih srednjih šol, ki bodo dobili prispevek za nakup šolskih knjig in za potne stroške. Njihov seznam bomo objavili jutri.

Na predlog župana Češčuta so svetovalci soglasno odobrili sklep za ureditev raznih stranskih poti in podaljške cest, ki niso še asfaltirani, in sicer v Sovodnjah, v Gabrjah, v Rupi, na Vrhu in na Peči. Za to bi porabili 17 milijonov lir. Župan je še dejal, da bodo za nekatere ceste na Vrhu dobili denar iz sklada za gorske ceste, za razširitev prvega odseka ceste Rubije - Vrh pa bodo zaprosili deželo za prispevek iz fonda za turistične ceste.

Svetovalci so nato odobrili tudi sklepe, ki zanimajo nekatere občinske uslužbence. Ti so namreč, na podlagi zakona št. 336, zaprosili za priznanje nekaj let vojnega službovanja, ki jim prinašajo nekatere koristi.

Na predlog župana so nato odobrili resolucijo o poteku ljudskega štetja. O tem poročamo na drugi strani našega lista. Debato je sprožil odbornik Marčelino Devetak.

Tudi 3. novembra šolske počitnice

V okviru štirih dni, ki jih ima šolski skrbnik med letom na razpolago za počitnice, je goriški šolski skrbnik Martuscelli določil, da bo tudi letošnji 3. november pouka prost dan.

V kratkem bo skrbnik sporočil ostale tri dneve v letu, ki bodo prosti pouka.

Gosta megla na Goriškem

Gosta megla je zajela v ponedeljek pozno popoldne vso našo deželo, zlasti južno Furlanijo. V Gorici in v okolici je bilo megle precej, zaradi tega je prišlo do več zastojev v avtomobilskem prometu. Pozno popoldne so preusmerili letala namenjena na beneško letališče proti Ronkam, tu so imeli nekaj časa več prometa kot ga imajo po navadi, zvečer pa so tudi letališče Ronke zaprli. Tudi včeraj zjutraj ni iz Ronk odletelo nobeno letalo. Megla je bila tudi včeraj zjutraj na Goriškem, čez dan pa je izginila.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Hude poškodbe vespista pri trčenju z avtomobilom

Nezavestnega so odpeljali v goriško bolnišnico in nato pa v Videm

Z rešilcem Rdečega križa so včeraj nekaj pred 13. uro pripeljali v splošno goriško bolnišnico nezavestnega 53-letnega delavca Guerrina Zanutela iz Ločnika, Ul. Perco 19, ki je bil malo prej žrtev prometne nesreče v Gorici. Zdravniki so mu ugotovili udarec v lobanjo in več drugih poškodb ter so ga nezavestnega sprejeli s pridržano prognozo. Ob 15. uri pa so ga odpeljali na zdravljenje v Videm, kjer so mu skušali rešiti življenje.

Zanutel se je okrog 12.30 peljal z vespo po Ul. Lunghisonzo proti Ul. Prato. Pri tovarni Lacego pa je privozila od tovarne na cesto z avtom mini cooper 45-letna Giustina Privat iz Trsta, Ul. Romagna 34, ki je prepozno opazila vespista in ga podrla.

Vesti iz Tržiča

Povečanje bolnišnice. Danes zvečer bo v prostorih bolnišnice v Tržiču sestanek 8 županov in odbornikov iz tržiškega področja v upravitelji bolnišnice. Razpravljali bodo o načrtu za povečanje in izboljšanje naprav v sedanji bolnišnici v pričakovanju gradnje nove. Predvidein stroški okrog 250 milijonov lir.

Trčil je v tovornjak. V bolnišnici v Tržiču so včeraj pridržali za 40 dni na zdravljenju 47-letnega trgovca Uga Hočkijo iz Brtiolo, ki je z avtom medcedes 2200 na cesti Redipuglia - Villesse od zadaj trčil v tovornjak, ki se je ustavljal. Zdravniki so mu ugotovili udarec in rane po obrazu, po rokah in zlom desne stegnenice. Avto je utrpel precejšnjo škodo.

Ronško letališče. Od 1. novembra dalje bodo uvedli še tretji letalski polet na progi Ronke - Rim. Odhodi iz Ronk ob 7.15, 15.10 in 19.10. Pihodi v Ronke ob 9.55, 14.30 in 19.10.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 26. oktobra so prijavili na goriškem matičnem uradu 3 rojstva in dve smrti.

Rojstva: Tiziana Del Vecchio, Paolo Zanolla, Paolo Miniussi.

Umrli so: 46-letni delavec Giuseppe Visintin; 89-letna gospodinja Maria Tomasini.

PISMA UREDNIŠTVU

Odprto pismo «Odboru za sanacijo slovenske šole»

Spodaj podpisani profesorji na slovenskih šolah v Gorici so nam poslali odprto pismo v odgovor na nedavno objavljen članek nekega «Odbora za sanacijo slovenske šole». Odgovor rade volje objavljamo, kot smo pred tem objavili tudi pismo nekega drugega našega čitatelja, ki se ni mogel strinjati z vsebino in načinom obravnave tako važnega in občutenega vprašanja kot je ravno slovenska šola, zlasti še zato, ker s stališča objektivne presoje nekatere trditve v članku «Odbora za sanacijo slovenske šole» niso resnične.

Odprto pismo se glasi:

Z ozirom na «Pismo uredništvu», objavljeno v Primorskem dnevniku dne 21. oktobra 1971 in podpisano od nekega doslej v naši javnosti nepoznanega «Odbora za sanacijo slovenske šole», ugotavljajo podpisani člani profesorskega zbora slovenske gimnazije-liceja v Gorici, da so v objavljenem besedilu pisma navedeni nedokazani in neutemeljeni očitki, celo osebne žaljivke («profesorčki»), naperjene proti članom profesorskega zbora, da bo šola «črknila» in da bodo predavali praznim stenam.

Ihtavi in žaljivi prizvok takega pisanja prav gotovo škodi ugledu in rasti naše šole, jo blati in ponižuje z neresničnimi očitki profesorski zbor, ki nima s habilitacijskimi izpiti in njih izidi nobene zveze. Obenem pa z brezpotrebnim in škodljivim mitiziranjem ustvarja poceni razlikovanje med samimi profesorskimi vrstami.

Tudi očitek, da pada število dijakov, ni resničen. Za zastarele učbenike profesorji ne nosijo nobene krivde, pač pa ustrezni činitelji, ki bi morali poskrbeti za finančna sredstva in sestavljevce. Podpisani profesorji, od katerih nekateri že desetletja poučujejo s prav tako odličnimi ocenami na isti šoli in ki so vzgojili že več rodov naših sedanjih javnih ali poklicnih delavcev, odbijajo zaplotniške žalite in pocestna obkladanja s «profesorčki» in ugotavljajo, da skrivni odbor za «sanacijo» šole naši šoli s takim pisanjem samo škodi, ne pa pomaga.

Podpisani: Rudi Bednarik, Andrej Bratuž, Ivan Černic, Marjan Bednarik, Vanda Sever, Lučka Komac, Kazimir Humar, Ida Primožič, Albin Sirk.

Kino

CORSO 17.15—22.00: «Grande Jack», J. Wayne in M. O'Hara; kinemaskopski film v barvah.
MODERNISSIMO 16.30—22.00: «Angelica», M. Mercier in R. Hossein; francoski kinemaskopski film v barvah.
VERDI 17.00—22.00: «Due ragazzi da marciapiede», J. Sorel in I. Furstenberg; film je v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.
CENTRALE 17.00—21.30: «Quando i dinosauri si mordevano la coda», V. Vetri in R. Hawdon. Ameriški barvni film.
VITTORIA 17.15—21.30: «Sette giorni di terrore», J. Fusberger in K. Georg; film je v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 17.30: «La pelle di Satana», P. Wimark in L. Haydel.
EXCELSIOR ob 16.00: «H 2 F» v barvah.
PRINCIPE ob 17.30: «Sadismo», J. Sox in M. Jager. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Čarovnica iz vražje hoste», angleško-nemški barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA: «Sirota s čudovitim glasom», nemški barvni film — ob 18. in 20.
PRVAČINA: «Bojevito dekle», ameriški črnobeli film — ob 20.
RENČE: Prosto.
DESKLE: «Postelja», mehiški barvni film — ob 19.30.
ŠEMPAS: Prosto.
KANAL: Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V

Pablo Picasso devetdesetletnik

V nedeljo se je v majhnem mestecu Vallauris v južnih predelih Francije vršilo nenavadno slavje. Proslavljali so namreč devetdeseti rojstni dan velikega slikarja Pabla Picassa, ki je obogatil svetovno umetnost z neprecenljivimi vrednotami, kakršnih v našem stoletju ni dal noben umetnik. Nemogoče je prikazati v priložnostnem zapisu pomen tega človeka, toda samo v ilustracijo bomo povedali, da je v svojem dolgem ustvarjalnem življenju dal vsemu svetu okoli 200.000 del. Mimogrede bomo omenili, da sta tudi nič manj slavna Michelangelo in Tizian prav tako kot Picasso dočakala devetdeset let. Kaže torej, da je prekipevajoča umetniška ustvarjalnost, ki so jo pokazali vsi ti trije veliki umetniki, nekakšen neposreden izraz življenjske moči.

Kakšna je ta življenjska sila pri Picassu, nam dokazuje njegova predlanska razstava v Avignonu, kjer je prikazal nič manj kot 165 velikih podob, ki jih je naslikal v enem samem letu. Seveda je v istem letu ustvaril še nešteto drugih manjših del, kolikor se za Picassova dela sploh more govoriti o večini oziroma velikosti.

Saj ni lepo, da se o tolikšnem umetniku ob njegovem visokem jubileju govori tudi o cenah, toda za to, da bi si mogel preprosti bralec ustvariti sliko o Picassovih umetniških vrednotah preko poprečnega merila, ki se izraža v denarju, bomo povedali, da so lansko Picassovo razstavo v Avignonu ocenili na 20 milijard lir.

Kdo in kaj je torej ta Španec, ki se je pred devetdesetimi leti rodil v Malagi v Španiji, od koder je brez beliča v žepu prispel pred sedemdesetimi leti v Pariz in tu doživel tolikšno slavo, da mu je v znamenitem Louvru prvič v zgodovini sam predsednik Francije odprl razstavo? Kdo je ta špansko-francoski umetnik, ki so mu prvemu še živečemu slikarju odprli razstavo v svetišču umetnosti Louvru?

Za nekatere je Pablo Picasso spreten mojster, ki si je s svojo izredno nadarjenostjo in dejavnostjo nakopičil milijardske vrednosti. In vendar je Picasso človek, ki ga bogastvo prav nič ne mika in zato hrani na tisoče svojih dragocenih slik v z jeklenimi vrati zaprtih prostorih svoje vile in starega gradu, v južni Franciji, kjer živi s svojo družino in s kozo in opico in kamor sprejme le redkega prijatelja.

Za človeka pa, ki ga umetnost zanima kot umetnost, je Pablo Picasso eden najčistejših primerov izrednega iskalca novega v likovni umetnosti. Ni nujno, da se nekdo ogreva za moderno umetnost in vendar bo moral Picassu priznati da mu v sodobnem svetu ni enakega, kajti Picasso je umetnost obogatil za novo izraznost, za kubizem, nadalje je Picasso uvedel v umetnost novo zvrst kolaže, to je zlepljenke iz izrezkov časopisov in raznobarvnih papirjev, pričel je v svoje podobe vključevati dele predmetov iz raznih snovi, potemtakem je Picasso početnik danes uveljavljenega polimateričnega grajenja podob.

Pri vsem tem je za Picassa značilno tudi to, da ni nikoli prešel v čisto abstraktnost. V njegovih delih je vedno, vsaj v skopih obrisih, prisoten del realnega sveta, pa čeprav v obliki izmaličenih predmetov, izmaličenih živih bitij, ki so pogosto bolj podobne spakam kot resničnim bitjem. In tu, prav v tem, po nekaterih, leži težišče Picassove pomembnosti. In to tako umetniške kot človeške. Kajti s tem, da je slikarja osvobodil strokovno - obrtniškega šolanja, nadalje študija anatomije, proporcev in perspektive, kar zmore le po naravi obdarjen oster opazovalec, je dal slehernemu človeku neomejeno možnost sprostiti svoje veselje do barvnega in oblikovnega izživljanja. Sprožil je, pravijo nekateri, nekakšno verižno reakcijo v slikarstvu, ki se je v preteklem dvajsetletju razbohotilo v bengaličnem ognju raznih bleščečih in hrupnih izmov in ki sedaj zamira v monotonosti tega, kar imenujemo «art pauvre», «conceptionel art» in podobno in iz katerih pevela svet pričakuje, da se bo prej ali slej dvignil nov ptič Feniks slikarske prenovitve. Za to pa so potrebni velikani, kakršen je prav Picasso.

M. B.

Orkester Glasbene matice, ki je nastopil v soboto zvečer na prvem koncertu v letošnji koncertni sezoni. Kot solist je nastopil čelist Ciril Škerjanec

OB ROBU PROSLAV OB 2500-LETNICI PERZIJSKEGA CESARSTVA

Kdo je pomagal šahu zrušiti Mosadeka in njegovo politiko

Uradna Amerika se ni hotela vmešavati v perzijske notranje zadeve zato pa je bila na delu CIA, ki je vrgla v to igro velikansko vsoto

Pred dnevi so v Perziji slavili 2500. obletnico cesarstva. Ves svetovni tisk je govoril o tem in marsikdo se je navduševal nad razkošjem, ki ga je perzijski šah prikazal na teh slavjih. Pred desetinami šefov držav in celo pred cesarji so korakale «vojske» starega cesarstva v uniformah od nekdanjih dob pa do uniform moderne vojske. Na številnih drugih prireditvah in sprejemih pa je prišel do izraza še drugi dražji blišč, veliko razkošje, ki ga sicer v tej deželi ne srečujemo na cestah in ulicah. Za vsem tem bliščem pa je marsikaj, kar je daleč od resničnega bogastva. In tudi resnične državniške sposobnosti in resnosti. Zgodovina te sicer tako stare dežele je posebno v zadnjih letih doživela čudne preobrate. Najbolj zanimiv in hkrati odločilen je preobrat izpred 20 let.

Že leta 1951, torej pred dvajsetimi leti, se je le nekaj tednov po poroki s princeso Sorajo perzijski šah znašel v zelo kočljivem položaju, v najbolj resnih težavah, odkar je 1941. prišel na prestol. Na pobudo tedanjega predsednika vlade Mosadeka je perzijski parlament izglasoval zakon o podržavljenju petrolejskih vrelcev in čistilnic, nad čemer si je do tedaj lastila pravico angleška družba AIOC. Mosadek je zahteval povišanje iranskega deleža pri dobičku. Družba AIOC je zahtevo odklonila in predsednik vlade je petrolejsko industrijo podržavil. Družba je zaprla čistilnice, Anglija pa je preprečila drugim državam, da bi jo nadomestile v njeni dotedanji vlogi.

Napetost je trajala dobro leto. Januarja 1953 je iranski parlament podaljšal Mosadeku mandat za eno leto. 28. februarja je šah izjavil, da bo abdiciral iz «zdravstvenih razlogov»; s tem je hotel vreči na tehtnico ves svoj vpliv in videti kakšen bo odziv med ljudstvom. Odziv je bil skromnejši kot je pričakoval. Predsednika vlade so podpirali nižji sloji meščanstva, preprosto ljudstvo in vsi tisti, ki niso bili soudeleženi pri oblasti, ki je usmerjala dobičke v lastne žepe.

Zato se je šah premislil in preklical abdikacijo. Pisal je tedanjemu predsedniku ZDA Ejsenhowerju za pomoč, a ta mu je odgovoril, da v «nemirni državi» ne bo nihče tvegal naložb. Za navidezno brezbrižnostjo pa se je v ameriški izjavi skrivala skrb za iranske petrolejske rezerve, ki predstavljajo 13 odst. svetovnih bogastev. 2. avgusta je Mosadek na ljudskem glasovanju dobil zaupnico 99,4 odst. glasov, teden dni pozneje je Malenkov pred vrhovnim sovjetom izjavil, da so se že začela pogajanja med Iranom in Sovjetsko zvezo. Ko se je ameriški predsednik «neprizadeto» izgovarjal, da ZDA ne morejo tvegati, so bili agenti CIA, osrednje ameriške vohunske organizacije, že na delu.

Že 10. avgusta je Alen Dulles, ravnatelj CIA in brat takratnega državnega tajnika Johna Fosterja Dullesa obiskal ženo, ki je bila na počitnicah v Švici. Ameriški veleposlanik v Teheranu je ravno takrat «skočil» v Švico; general Schwartzkopf, eden izmed vodilnih članov organizacije, pa se je odločil «za turistično potovanje» po Iranu, kjer je že imel nekaj poznanstvev, kajti v letih od 1942 do 1948 je tam reorganiziral šahovo policijo. Med svojimi sodelavci je baje najbolj cenil in upošteval nekega Zahedija in 13. avgusta tik po referendumu je šah podpisal nezakonit odlok, s katerim je odstavil Mosadeka in ga nadomestil z Zahedijem, sam pa se je previdno umaknil na Kaspijsko morje.

Kdo je bil Zahedi? Med vojno je bil eden izmed največjih špekulantov. Angleži so ga aretirali zaradi sodelovanja z Nemci in angleški konzul v Ispahanu ga je označil z besedami «nevaren lopov».

Schwartzkopf je delal s polno paro, na ameriški način. V nekaj dneh je razdal približno 10 milijonov dolarjev. Ljudje, zlasti častniki so postajali bogati čez noč in Mosadek je izgubil dober del svojih podpornikov.

Približno leto dni po dogodkih je CIA, ki se je želela pokazati v dobri luči, dovolila «beg» nekaj podrobnosti o tem preobratu. Dne 19. avgusta se je iz starega središča prestolnice razvil čuden sprevod; vodil ga je postaven rokoborec Shaban Jafari, sledili so mu atleti, ki so upogibali železne palice, glumači in podobni; ko so privabili okoli sebe precej občinstva, so začeli vpiti v čast šahu, publika je te klice sprejela, nekdanji Mosadekov vpliv na ljudstvo ni bil več tako splošen.

Ta sprevod je pomenil začetek upora proti dotedanjemu vodilnemu krogu. Služil je predvsem kot dokaz, da je «revolucijo» sprožilo ljudstvo. S tem sprevodom so novi oblastniki jamčili svetu za svojo demokratičnost. To «iskreno ljudstvo» je bilo plačano za svojo «predstavo» 400 000 dolarjev; zares drag teater. Ilegalna komunistična stranka Tudeh je tedaj objavila številko bančnega čeka, s katerim so si ameriški agentje priskrbeli krajevno valuto. Objavljeno je bilo tudi ime, na katerega je bil ček izdan

Čete, ki so se «odločile» za šaha, so ob določenem znamenju napadle Mosadekovo rezidenco in ta je bil po devetih uran borbe ujet. Eisenhower v svojih spominih to opisuje tako: «Naslednjega dne se je Mosadek vdal v spalni srajci, Zahedi je prevzel oblast in zaprl voditelje komunistične stranke. Vse je bilo končano». Opis zveni kot srečen konec pravljice, kjer dobri zmagajo nad hudobnimi, ki so bili v tem primeru komunisti. V resnici je bilo vse na pol, za ameriško gospodarstvo pa šele vse na začetku. Od septembra do konca leta so ZDA dale Iranu 85 milijonov dolarjev pomoči med leti 1953 in 1961 pa so njihove naložbe v Iranu dosegle skoro milijardo dolarjev.

Eden prvih odlokov nove vlade je bila poravnava spora glede petroleja. Družbo AIOC je nadomestila nova družba, sestavljena iz sedmih petrolejskih velikanov. 40 odst. udeležbe je pripadalo AIOC, 14 odst. holandski Shell, 6 odst. francoski družbi in štirideset od sto ameriškim Standard Oil, Texaco in Socony, torej istim, ki izkoriščajo arabski petrolej v družbi ARAMCO. AIOC je dobila primerno odškodnino in še z novimi naložbami v nekaj letih početverila prejšnjo proizvodnjo. Iranska vlada je sedaj dobivala 50 odst. dobička namesto 25-30 kot je pred krizo ponujala AIOC.

Komunisti in nasprotniki režima so bili zaprti in sedem mesecev po padcu Mosadeka je Zahedi o klical nove volitve Preiskoval je volivce, ki so čakali, da oddajo glasovnico. Če je našel glas proti Zahediju, se volivcu ni godilo dobro. V dveh dneh je poslal v bolnišnico nad petdeset volivcev. Zahedi je zmagal in ameriški veleposlanik je tisto leto dobil posebno odlikovanje za svoje zasluge.

Šele s tem je bilo poglavje krize zaradi petroleja zaprto A samo poglavje. Nedavno slavje v Perzepolisu, s katerim je šah želel opozoriti svet, da je Iran miren in da mu lahko zaupajo svoj kapital, je menda konec drugega poglavja, ki je trajalo dvaiset let. Komaj so predstavniki tujih držav zapustili prizorišče slavij, so se spet začele smrtne obsodbe proti pripadnikom Iranske osvobodilne fronte, ki se borijo za pravičnejšo porazdelitev iranskega bogastva. Tudi za ta boj bo morala iranska zgodovina začeti posebno poglavje.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V dopoldanskih urah odlične priložnosti, le izbira ne bo lahka. Večer bo primeren za prijateljski zmenek.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ukrenite vse potrebno, preden vam kdo ne prekriža pot. Reševali boste zelo zapleteno zadevo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ali bo neprevidnost ali hudobnost nekoga, ki vas bo spodnesla. Zvečer ostanite doma.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Dobro premislite, preden zaupate svoje težave malo znani osebi. Več realizma tudi v čustvenih zadevah.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nehvaležna naloga, ki pa bo vendarle privedla do cilja. Preveč ste ponosni, morda celo ošabni

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Cel kup neprijetnih novosti, vendar se jih ne ustrašite. Neki sorodnik bo izrazil prevelike zahteve.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23 10.) Nasprotovanja med kolegi, toda s pozitivnim učinkom. Več živahnosti in vse bo šlo prav.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ko si pridobite oporo predstojnikov, vam bo šlo kar od rok.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) V novih stikih bodite skrajno previdni. Negotovost in neprijetni tuji vplivi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Razmere vas bodo prisilile, da boste čim bolj metodični. Neki prijatelj vam bo pomagal v družinskem krogu.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Odlično boste razpoloženi in to vam bo olajšalo delo, ki ne bo lahko. V družini bo potreben kompromis.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Če ne boste dela prav zastavili, ga boste morali začeti znova. Lepe priložnosti za razvedritev.

FILMSKI KROŽKI V TRSTU

Tržaški kineforum v letošnji sezoni

Že dolgo let deluje v Trstu nekaj filmskih krožkov, ki imajo tudi še kar obsežno publiko. S slovenske strani pa pojav ni vzbudil dovolj zanimanja, kakor bi bilo zaželeno, posebno če pomislimo, da so ti krožki večkrat predvajali jugoslovanske filme. Zato bomo posvetili dejavnosti teh krožkov nekaj člankov. Krožki so: «Collettivo Cineforum Triestino», «La Cappella Underground», «Circolo popolare del Cinema Umberto Barbaro», «Cineforum Proposta 71 sezione autonoma del Centro di Cultura Giovanni XXIII» in «Cineforum di Muggia». Začenjamo s Kolektivom Tržaškega Kineforuma, ki je prav te dni objavil spored za sezono 1971-72 in ki bo od 28. oktobra dalje predvajal filme vsak četrtek ob 20.30 v kinodvorani Astra v Rojanu, kjer se tudi prodajajo izkaznice za 3.000 lir

Tržaški Kineforum je bil najprej organizacija katoliškega centra, potem katoliške levice. Ob zaključku prejšnje sezone pa sta se na zborovanju članov spopadli dve tendenci. Zmagala je marksistična levica, ki sedaj vodi krožek. Vodstvo je vendar kolektivno, poudarja Kineforum, v najširšem pomenu besede; vsakdo se lahko udeležuje sestankov in sodeluje pri dejavnosti.

Osrednji problem, ki si ga je letos Kineforum postavil, je problem publike, se pravi problem, kako pritegniti široko publiko, predvsem tiste družbene sloje, ki so navadno indiferentni do izbrane kulturne dejavnosti. Odgovoril je, da je rešitev odvisna bodisi od politične linije, kot od konkretnega praktičnega dela. To pomeni, da ne sme Kineforum čakati, da bodo ti sloji prišli v neko osrednjo kinodvorano, temveč je treba dejavnost decentralizirati in priti do te publike, kjer navadno živi, dela ali študira ter izkorišča svoj prosti čas. Značaj dejavnosti sam se tedaj spremeni: postane politični v popolnem pomenu besede. Treba je torej, meni Tržaški Kineforum, ustvariti in razviti alternativne proizvodne in distribucijske filmske strukture, ki so neposredno povezane z družbenim procesom in bojem.

Obenem pa poudarja, da se ne sme opustiti «običajna» dejavnost v neki osrednji kinodvorani, saj je le v tej možno neko bolj splošno delo, predvsem preizkušanje teoretskih hipotez. Letos sta ti hipotezi dve in odgovarjata dvema različnima perspektivama marksističnega pojmovanja umetnosti, predvsem kinematografije. Prva perspektiva se zanima bolj za razmišljanje o kinematografiji sami (seveda ne kot o avtonomnem pojavu, toda v povezavi sistemov), druga pa poudarja neposredno politično uporabo vsebine (v ožjem pomenu besede) določenih filmov.

V prvo perspektivo spada ciklus «Začetek marksističnega razmišljanja o kinematografiji v kapitalistični družbi». Kineforum trdi, da je treba govoriti o filmu v okviru osnovnega družbenega protislovja med proizvajalnimi silami in proizvodnimi odnosi. Tudi na tem področju predstavlja kapitalizem oviro izražanju človekovih sil. Film je pa od vsega začetka nastal kot industrija in v njem deluje to protislovje še bolj kot v ostali umetnosti. Od tega je v filmih odvisno protislovje med vladajočo ideologijo in avtentičnim umetniškim prikazovanjem realnosti. S tega vidika je treba ocenjevati filmske proizvode in ne z vidika «vsebine» ali «političnega učinka». Zato je treba gledati na kinematografijo v celoti in se ne omejiti na majhno skupino «velikih avtorjev». Seveda «veliki avtorji» obstajajo. Teh avtorjev pa ne moremo razumeti, če ne gledamo na kinematografijo v celoti in na njeno osrednje protislovje; torej mora biti naše stališče materialistično in ne idealistično. Le tedaj se zavemo, da «veliki avtorji» niso le ti, temveč tudi drugi, ki so na prvi pogled «komercialni»; v resnici so njihovi filmi «komercialni» le na zunaj, kot je vsak industrijski proizvod, ne pa v njihovem bistvu.

Deset filmov tega ciklusa spada v glavnem prav v to skupino: «Contratto per uccidere» Donalda Siegela, «Che fine ha fatto Baby Jane?» Roberta Aldricha, «Come le foglie al vento...» Douglasa Sirka, «Topaz» Alfreda Hitchcocka, «Il grande inquisitore» Michaela Reevesa, «Il kimono scarlatto» Samuela Fullerja, «Nostra Signora dei Turchi» Carmela Beneja, «Bora, Bora» Uga Liberatoreja, «Il clan dei Barker» Rogerja Cormana, «Tristana» Luisa Bunuela. Seveda je število filmov omejeno; v prihodnosti namerava Kineforum predstaviti še nove avtorje ali tudi igralce (film je namreč kolektiven proizvod).

V drugačno «vsebinsko» perspektivo spadata ostala dva ciklusa, ki sta na sporedu. Izbira filmov je tu v odvisnosti političnih teme in diskusije. Prvi ciklus «Odporniško gibanje in razredni boj včeraj in danes» vsebuje šest filmov, med katerimi so slovenski dokumentarci o odporniškem gibanju na Primorskem.

Zadnji ciklus obravnava temo reform preko sedmih filmov. Večerov, ki so posvečeni zadnjima dvama ciklusoma, se bodo udeležile nekatere politične osebnosti in zgodovinarji.

SERGIJ GRMEK

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Jože Spacal v Novi Gorici

V petek, 15. oktobra je bila v salonu Meblo odprta razstava mozaikov in pripravljalne skice Jožeta Spacala. Tovarna pohištva Meblo daje velikodušno na voljo del svojih razstavnih prostorov umetnikom ,ki se hočejo predstaviti novogoriškemu občinstvu, hkrati pa skuša vzbuditi pri določenem sloju ljudi, ki sicer ne zahajajo na razstave, zanimanje za sodobno umetnost; ko si ogledujejo pohištvo, so naenkrat in tudi nehote sredi razstave; to pot mozaikov Jožeta Spacala. (Po besedah vodje salona Meblo Tadeja Muniha).

Kolikor vem, je mozaik, kot ga pojmuje Spacal, povsem izviren oblikovalni prijem. Tu ne gre za pokrivanje velikih ploskev z mozaikom, kot je bilo to v navadi od rimske dobe sem kakih 1200 let, temveč za mozaični izsek, ki je sam zase celota, stenska slika, ali bolje relief. Spacalov mozaik namreč prekinja tradicijo tudi v tem, da ni več ploskovit, temveč se posamezne ploskovne celote dvigajo v različnih plasteh. Pri tem pa se začne zanimiva dvojnost: ploskovitost skoraj do abstraktnosti očiščenih motivov s Krasa ne prenese tolikega reliefnega plastenja.

Po tistih dveh mozaikih, ki smo ju videli lani poleti v Piranski galeriji, pa do teh letošnjih, ki ju je avtor razstavil že v Grožnjanu, je opaziti lep napredek, tako v kompoziciji (Ulica v istrskem mestu 1971) kot še posebej v barvnem pogledu. Pustimo ob strani, koliko je mogoče še napraviti v teh dimenzijah «reliefno-mozaičnih tabelnih slik».

P. KREČIČ

GLASBENA MATICA V TRSTU

RAZPIS KONCERTNEGA ABONMAJA

SEZONA 1971 - 72 — KULTURNI DOM

6. novembra 1971	Slovenski oktet
24. novembra 1971	Simfonični orkester RTV Ljubljana Dirigent: Samo Hubad Solist: Aci Bertoncelj — klavir
19. decembra 1971	Orkester in zbor «Consortium musicum» iz Ljubljane Dirigent: Mirko Cuderman
Januar 1972	Tržaški baročni ansambel
Februar 1972	Zagrebški godalni kvartet in Eva Novšak-Houška — mezzosopran
Marec 1972	Orkester Glasbene matice Dirigent: Oskar Kjuder Solistka: Pavla Uršič — harfa
Marec 1972	Igor Ozim — violina Marijan Lipovšek — klavir
April 1972	Pevski zbor «Branko Krsmanović» iz Beograda Dirigent: Bogdan Babič

VSI KONCERTI BODO V VELIKI DVORANI KULTURNEGA DOMA

CENE ZA ABONMAJE

Redni:	7.000 lir	Invalidski:	2.000 lir
Članski:	6.000 lir	Mladinski:	2.000 lir

Vpisovanje abonmajev pri Glasbeni matici (Ul. R. Manna 29, tel. 29-779) od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30

TONE SVETINA

220.

UKANA

DRUGA KNJIGA

SEDMI DEL

KRIK PREPADOV

Ljubim tistega, ki ljubi svojo krepost. To je hotenje k poginu in puščica hrepenenja.

F. Nietzsche

1

Blisk in njegov spremljevalec Don sta se v svitu mesečine naglo prebijala k dnu Baške grape. Imela sta srečo: brez nezgode sta prebredla reko in prekoračila cesto ter železnico tik za svetlobo obokov železniškega mostu.

Nekaj streljajev stran, na nasprotnem bregu, sta se ustavila v zavetju grmovja in si ožela premočeno obleko. Potem sta nadaljevala pot po stezah, ki jih je poznal Don. Hodila sta navzgor, navzdol in počez skozi gozdove, prek planinskih senožeti in mimo samotnih kmetij, dokler se nista vzpela na greben, kjer sta se upehana ustavila med macesni in sedla, da bi se odpočila.

Pod njima se je kopala v mleku mesečine dolina Soče. Blisk se je spomnil Gregorčičevih verzov: «Krasna si, bistra hči planin, brhka v prirodni si lepoti, ko ti prozornih globočin nevihte temne srd ne moti.» V daljavi se je reka skrivnostno lesketala — taka je nekoč vzburjala pesnikovo fantazijo — nad njo pa so rasli črni obrisi gora, med katerimi je lebdel odsev mesta.

Zagledala sta cilj svoje poti. Don je s prstom pokazal v daljavo, kjer je v višavju med koničasto goro in mizastim vrhom zijal prelaz, kot bi se odpirala vrata v nebo.

«Sedlo med Mrzlim vrhom in Rdečim robom,» je rekel Blisk.

Nad zveriženim skalovjem — bilo je podobno sfingi, katere obraz je vklenjen v sence — je visel mesec. Blisk se je zdrznil, mišice po nogah so ga zabolele in volja mu je vztrepetala kot trs v vetru. Nemogoče se mu je zdelo, da bi dosegla sedlo med gorama pred jutrom.

Potem ko je divizija odšla na Dolenjsko, je Blisk delal nekaj dni pri Maksu, na korpusnem in pokrajinskem centru Ozne. Maks je po Pemčevih priporočilih dokaj cenil njegove preiskovalne sposobnosti pa zagrizenost in vztrajnost, s katero se je loteval stvari. Tako je iz množice obvestil, ki so prihajala z vseh strani, celo iz rajha, sestavljal preglede, iz katerih naj bi zasledili delovanje agenta Alfe in drugih vrinjencev v brigadah. Spričo ostrih kazni, naglega postopka in budnosti borcev so se ostanki raztrgane mreže potuhnili in delovali še bolj previdno.

Dobili so poročila, da divizija na poti z ranjenci ni bila napadena. Iz tega so sklepali, da pohod ni bil izdan in da se je potuhnil tudi agent Alfa.

Blisk je pri pri svojem delu zadeval ob čedalje večje težave. Mnogi so mu zavidali in govorili, da je še zelenec in da mu vodstvo preveč zaupa. Zvedel je tudi, da mu nekateri zamerijo odnose z Melito, češ kako se more pajdašiti s sestro gestapovke. Eden izmed poveljujočih mu je tovariško svetoval, naj prekine z njo, če hoče ostati pri varnostni službi, ker ta služba potrebuje neoporečne ljudi. Ta pripomba ga je zabolela toliko bolj, ker je že sam rahlo dvomil o smislu svoje ljubezni in se ji na tihem skušal odtegniti. Preveč ga je priklepala nase. Mislil si je: čemu naj bi se vezal v teh negotovih časih, zakaj bi se izpostavljal? Že nekaj časa se je ogibal tesnejših stikov z njo in čakal primerne priložnosti, da bi se pogovorila.

Blisk je mislil, da bo v miru pričakal vrnitev brigad, pa se je zmotil. Pomembnejših poročil o agentu Alfi dolgo ni bilo. Porajalo se je mnogo neoprijemljivih domnev, povezanih z neprijetnim sumničenjem sicer zvestih ljudi. Potem pa so Pemčevi obveščevalci prijeli civilista — verjetno je bil kurir — z nenavadno pošto. Dešifrirali so sporočilo, ki je govorilo o pohodu Gregorčičeve brigade na Tolminsko in odondod v Benečijo. Vohun je poročal podrobnosti o poveljniškem kadru, o oborožitvi brigade, o razmerah na osvobojenem ozemlju korpusa ter o prenosu ranjencev na Dolenjsko. Poročilo je bilo namenjeno majorju Wolfu.

Maks in Pemc sta sklepala, da tiči ta agent v bataljonskem, če ne celo v brigadnem štabu. Zato sta takoj velela Blisku in Donu — le-ta je poznal teren, kamor je šla brigada — da gresta na pot in odkrijeta agenta. S seboj sta imela pooblastilo Ozne pri štabu korpusa, da lahko ukrepata po svoji razsodnosti.

Po počitku sta nadaljevala pot. V vasi nad Tolminom sta naletela na skupino kurirjev in terencev, ki bi jo bili skoraj napadli. Šele ko so prepoznali Dona, so ju pustili naprej. Od njih sta zvedela, da je v mestu vsa vojska na nogah in se pripravlja na odhod. Iz mesta so se prebili obveščevalci, stanujoči v neposredni bližini vojašnic. Terenci teh vesti niso jemali preveč resno. Mesec dni je trajala poletna ofenziva in razne vojne enote so dan za dnem prihajale in odhajale iz velikih, še v časih Avstro-Ogrske zgrajenih vojašnic ob Soči.

Bliska so te vesti zaskrbele. Povezoval jih je s sporočilom neznanega agenta. V naslednji vasi sta se ustavila — Don je bil tu doma. Domači so se vzradostili sina, ki ga že pol leta niso videli. Mati, drobna ženica, ni vedela, kaj bi jima skuhala, sestre so jima stregle, oče pa jima je pripovedoval, kako deluje v vasi ljudska oblast, saj je bil tudi on njen odbornik. Vabili so ju, naj prenočita, češ da Nemci dan za dnem nekam odhajajo, in naj ne bosta v skrbeh, ker je vas dobro zavarovana.

Don bi bil skoraj ostal, Bliska pa je čudna slutnja gnala naprej, čeprav je bil izmučen .Predlagal je, da bi mu priskrbeli vodiča, sin pa naj bi ostal doma in naslednji dan prišel za njim. Toda Don se je odločil, da pojde z Bliskom. Samo najedla sta se, se založila s popotnjo in odšla.

Po treh urah hoda skozi gorsko pokrajino sta prispela pod stene. Nad njima je skoraj previsno raslo v nebo ostenje Rdečega roba. Zamaknjeno sta strmela v kamine in grape, kjer je roka večnosti zarisala nerazumljivo govorico, ki osupi duha pred nepremostljivo oviro. Toda Don, ki je tod prebil svojo mladost s čredami ovac, je poznal skrivnost gore in takoj našel kozjo stezo, ki ju je popeljala nad prepadi pod stenami in čez pobočja s čedalje redkejšim drevjem proti sedlu. Bila sta že visoko, ko je nekje globoko spodaj usekal v molk noči rafal. Ustavila sta se in prisluhnila. Imela sta ga za slabo znamenje, zato sta pohitela. Blisk je želel, da bi kmalu opravila in se čimprej vrnila. Razmišljal je o Meliti. Tudi ona ni šla na pohod. Zbolela je in ostala v pomožni bolnišnici ter ga čakala dan za dnem. Pisala mu je nekaj pisem, ki jih je vse hranil v torbi in jih bral, kadar je utegnil

Na robu tik pod planino ju je ustavil rezek «stoj». Naletela sta na brigadno zasedo. Začudo so jima fantje zaupali, vodnik pa je bil takoj nared, da ju bo odpeljal v brigadni štab. Blisk se je pomiril, ko je zvedel, da so zasede na položajih. Iz teme so se kmalu izluščile staje, razkropljene po goličavi kot čreda pasočih se ovac. Brigadni štab sta našla v sirarni.

Sprejel ju je načelnik, ki je dežural ob majhnem ognju, medtem ko so vsi drugi spali v sosednji sobi kakor pobiti. Blisk mu je povedal, kdo sta, ne da bi omenil, zakaj sta prišla. Načelnik je bil bled dolgin z nemirnimi, srepimi očmi, ki so ju venomer nezaupljivo prebadale. Blisku ni mogel prikriti trenutne slabe volje, s katero ju je sprejel.

NAMIZNI TENIS — POKAL TRSTA

Drevi Kras-FARI (TS)

Danes se začne že tradicionalni ženski namiznoteniški turnir za pokal Trsta, na katerem nastopa tudi ekipa zgoniškega Krasa. Zgoniška dekleta bodo nastopile v Trstu proti ekipi FARI. To srečanje jim ne bi smelo povzročati velikih preglavic. Kras bi moral namreč osvojiti vsaj pet točk, od katerih ima tri takorekoč že v žepu, saj bo v zgoniški ekipi nastopila tudi državna prvakinja in reprezentantka Sonja Miličeva. FARI pa nikakor ni tako močna ekipa, da bi mu dve drugi Krasovi predstavnici — verjetno Kobalova in Vesnaverjeva — ne iztrgali vsaka po eno točko.

S. J.

HOKEJ NA LEDU

BUKAREŠTA, 26. — Romunska poročevalska agencija Agerpres je sporočila, da se bo svetovnega hokejskega prvenstva (na ledu), ki bo za skupino C prihodnje leto v Miercureacuicu v Romuniji, udeležila tudi Ljudska republika Kitajska. To bo po daljšem času prva velika mednarodna športna prireditev, katere se bodo udeležili tekmovalci iz Ljudske republike Kitajske.

Ista agencija tudi poroča, da bo na povabilo kitajske športne zveze odpotovala v Peking romunska hokejska reprezentanca, ki bo tam odigrala več prijateljskih srečanj. Rumuni bodo ostali v Pekingu od 15. do 30. novembra.

NOGOMET

Danes bodo odigrali štiri srečanja tekmovanja za evropski pokal narodov. Razen tekme, v kateri bo Jugoslavija nastopila proti Luksemburgu, bodo vse ostale zelo pomembne. Te tekme so:

1 skupina: ČSSR - Wales

Finska je v tej skupini že izločena, vsa ostala tri moštva pa lahko še napredujejo. Lestvica: ČSSR 7, Romunija in Wales 5, Finska 1.

2. skupina: Madžarska - Norveška

Lestvica: Madžarska 7 (5 tekem), Francija in Bolgarija 5 (po 4 tekme) Norveška 1. Če bodo danes Madžari zmagali, si bodo dejansko že zagotovili napredovanje.

4. skupina: Španija - SZ

Lestvica: SZ 9, Španija in Irska 4, Ciper 0. SZ zadostuje za napredovanje remi.

7. skupina: Jugoslavija-Luksemburg

Lestvica: Jugoslavija 8, V. Nemčija 7, Nizozemska 5, Luksemburg 0. Jugoslovani imajo prvo mesto že zagotovljeno.

V MLADINSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Gaja si je privoščila zmago nad vodečo ekipo lestvice

V ostalih tekmah so slovenske enajsterice pokazale slabo igro

Gaja — Giarizzole 3:1 (0:1)

Postava GAJE: Sergij Grgič, Guštin, Brass, Križmančič, Crissani, Ražem, Čuk, Iztok Grgič, Marc, Verše, Grisoni.

Veliko in razveseljivo presenečenje v Padričah! Enajsterica Gaje, ki je v tem začetku mladinskega prvenstva slabo startala, je v nedeljo premagala kar prvega z lestvice, in sicer ekipo Giarizzole. Zmaga je bila povsem zaslužena in prepričljiva.

Nedvomno je ponovna vključitev v ekipo dveh igralcev, kot sta Marc in Čuk, izredno koristila. Moštvo je namreč igralo kot prerojeno, predvsem v drugem polčasu, ko je kar trikrat pretreslo mrežo zbeganih gostov. Ti nikakor niso mogli zaustaviti napadov domačinov. Kar pa je najvažnejše je to, da je ekipa z Marcem in Čukom pridobila tisto samozavest in zaupanje v lastno moč, ki sta nujno potrebni za uspeh. To pa še posebno velja za našo ekipo, ki je imela do sedaj mnogo nevšečnosti (razveljavitev tekme s Primorjem, izredno slab sodnik v tekmi s CRDA, izključitev Marca itd.). Skratka, nedeljski uspeh je bil za gajevce kar se da dobrodošel.

Že iz uvodnih potez je bilo jasno, da so gajevci tokrat namenjeni igrati odločno. Nikakor niso prepustili pobude gostom, pa čeprav so bili ti tehnično in telesno dobro pripravljeni ter so tako dokazali, da prvo mesto na lestvici tudi zaslužijo. Tekma je bila zelo izenačena, a gostje so vseeno prešli v vodstvo v 38. minuti.

V drugem polčasu pa so naši nogometaši zaigrali še z večjo zagrizenostjo in so že v 7. minuti s pomočjo enajstmetrovke izenačili. Enajstmetrovko je uspešno streljal Verše. V 17. minuti so gajevci prišli v vodstvo po lepi skupni akciji Ražem - Marc - Brass. Slednji je neubranljivo streljal v mrežo. Pet minut kasneje ponovno lepa skupna akcija, ki jo je uspešno zaključil Iztok Grgič. Tekme je bilo praktično konec. Gostje so bili kar zbegani. Nikakor niso pričakovali take igre s strani gajevcev, ki so bili v drugem polčasu skoraj neustavljivi. Za to pa gre, seveda, pohvala celotnemu moštvu.

Gaja bo v nedeljo igrala proti ekipi Zaule, in sicer ob 12.15 na igrišču pri Sv. Sergiju.

b. l.

Pieris — Mladost 4:1 (1:0)

MLADOST: Ferfolja, Kosič, Gerin (Frandolič), Gergolet, Ferletič, Černic, Pahor, Ferfolja F., Žuljan, Vižintin, Marusič.

Strelec za Mladost: Kosič v 38. min. d. p.

Doberdobska Mladost je v nedeljo v Pierisu doživela svoj četrti zaporedni poraz. Trenutno kraška ekipa še ni našla skupne igre, da bi svoje sile enakovredno merila z nasprotnimi ekipami. Prvenstvo se je namreč za naše fante začelo slabo, ker so večkrat nastopili v nepopolni postavi. To pa iz več razlogov, med katerimi so imeli tudi sodniki svojo besedo. V nedeljski tekmi so naši mladi nogometaši nastopili odločno in požrtvovalno, da bi preprečili poraz proti močni domači ekipi. Že v prvem polčasu jim je sreča obrnila hrbet, ko so njihove žoge le za las švigale mimo nasprotnikovih vrat. Nasprotno so domačini prešli v vodstvo v 24. minuti in sicer iz enajstmetrovke.

V drugem polčasu je trener Mladosti Uljan nekoliko spremenil postavo. Zamenjal je Frandoliča z Gerinom. Toda brez uspeha. Že v 17. minuti je obramba odpovedala nakar so domačini povečali rezultat. V 24. minuti je sodnik izključil požrtvovalnega Pahorja, zaradi ugovarjanja. V 29. minuti je Ferletič zakrivil avtogol in tako zopet povečal rezultat v korist domačinov. Prav tako (in iz istega vzroka, kakor Pahorja) je sodnik v 37. minuti izključil tudi domačina Bergamasca. Končno je Kosič v 38. minuti zmanjšal razliko v golih. Toda nato so domačini ponovno napadli in so v zadnji minuti zopet stresli mrežo Ferfoljevih vrat. Naj omenimo, da so domačini popolnoma zaslužili zmago. Izkazali so se kot ena izmed najbolj močnih mladinskih ekip, obenem pa tudi kot verjetno končni zmagovalec tega prvenstva. Vse to je razumljivo, saj ima ta vas dober nogometni naraščaj, iz katerega so izšli znani nogometaši, ki danes igrajo v prvoligaških klubih.

Prihodnjo nedeljo bo enajsterica Mladosti igrala v Tržiču proti mladinski ekipi S. Michele ob 10. uri.

F. K.

Breg - Aurisina 0:2 (0:2)

BREG: C. Ota (Sancin), R. Ota, Slavec, Samec, Krmec, Saksida, Kocijančič, Glavina, Martini, Sovič (Štranj), V. Ota.

Brežanski mladinci nedeljo za nedeljo izmenično nizajo zmage in poraze. «Plavi» so tokrat zaigrali daleč pod svojimi zmožnostmi in so morali zato oddati obe točki Aurisini. Gostje so dosegli oba gola v prvih desetih minutah igre. Najprej je v prvi minuti zadel v polno srednji napadalec z glavo, niti deset minut kasneje pa so gostje podvojili izid iz kazenskega strela. Udarec je bil tako silovit, da je žoga šinila mimo Ote v mrežo in se nato odbila nazaj v polje. Brežani so šele v drugem polčasu prevzeli pobudo v svoje roke, vendar so dosegli preko Sakside le prečko, nasprotniki pa so zastreljali enajstmetrovko.

IST

Fortitudo - Primorje 3:0 (2:0)

PRIMORJE: Ferfolja, Štoka (Verša), S. Husu, Milič, Šeniga, Štrekelj, G. Husu, Blažina, Locasto, Zanella, Černjava.

Nov poraz mladinske ekipe proseškega Primorja. «Rdeče-rumeni» so igrali slabo in nepovezano. Domačini, ki so bili že tako za razred boljši, so imeli tako še lažje delo in so napadali skoraj neprenehoma. Prosečani so skušali uravnovesiti razmerje sil le z nekaj napadi, vendar jim to ni prineslo zaželenih sadov. Miljčani so prevladovali predvsem na sredini igrišča, od koder so zalagali svoj napad z zelo uporabnimi žogami. V prvem polčasu je dosegel Fortitudo dva gola, vendar bi bil lahko še uspešnejši, če mu ne bi z odličnimi posegi zastavil poti vratar Ferfolja.

V drugem polčasu je Verša zamenjal Štoko in Blažina se je s sredine igrišča pomaknil v obrambo. Tudi ta poteza pa ni bila posrečena, saj so nasprotniki dosegli še en gol.

Pri Primorju sta bila najboljša Ferfolja in Blažina.

K. M.

NA TURNIRJU ZA TROFEJO BORA

Naraščajniki pod koši

Zmagovita ekipa Bora, skupno s svojim trenerjem Brankom Lakovičem

Kapetan Bora Klobas je prevzel pokal za osvojeno prvo mesto

Kufersin, kot predstavnik organizatorja (Bora) izroča nagrado Tavčarju (Polet)

Polet — SABA: mali možje, velika igra

ŠPORT NA DRUGI STRANI MEJE

V pričakovanju derbija Koper-Izola

Pretekla nedelja je bila spet uspešna za oba primorska predstavnika v republiški nogometni ligi. Izola je doma osvojila obe točki v srečanju s Slivnico (1:0), medtem ko je Koper osvojil točko v Velenju v srečanju s tamkajšnjim Rudarjem (1:1).

Izola je precej razočarala svoje pristaše z bledo in neučinkovito igro. Verjetno je podcenjevala svojega nasprotnika, ki v slovenskem prvenstvu doslej ni pokazal prav ničesar in je v glavnem le boljšal količnik drugim moštvom. Medtem pa je Koper pokazal v Velenju zrelo igro in je zasluženo osvojil točko. Tako Koper kot Izola sta ohranila svoji mesti med prvimi petimi na lestvici, zato je še toliko večje zanimanje za njun nedeljski derbi v Kopru. Favorita tokrat ni, ker sta obe moštvi v približno enaki formi, pa tudi navijačev bo približno enako iz obeh mest. Koper bo na vsak način skušal prekiniti tradicijo, ki je na strani Izolanov ter prenehati s serijo porazov v zadnjih letih. Gostom pa tudi gre za točki, s katerima bi se uvrstili pod vrh kot neposredni kandidati za naslov jesenskega prvaka. Pristojni športni forumi so tudi opozorili navijače obeh mest na športno zadržanje na igrišču, enako pa velja tudi za igralce. Tradicionalna srečanja Koper - Izola naj bodo prikaz dobrega nogometa in manifestacija dobrih športnih odnosov med obema mestoma; to je iskrena želja vodstev obeh klubov pred pomembnim nedeljskim srečanjem!

* * *

Brezvetrje je skoraj povsem pokvarilo republiško prvenstvo v jadranju za razred zvezda, sloka in kadet. V Koprskem zalivu so namreč čez soboto in nedeljo izvedli le prvenstvo kadetov, medtem ko so morali tekmovanje zvezd in slok prekiniti. Pri kadetih je osvojil naslov republiškega prvaka Gerželj iz Izole pred Hrvatinom iz Kopra.

* * *

Društvo za podmorski ribolov in podvodne dejavnosti slovenske obale je v nedeljo organiziralo v Piranu klubsko prvenstvo v trnkanju. Rezultati so bili kar zadovoljivi, saj je 16 tekmovalcev ujelo nad 50 kg rib. Zmagal je Darij Žigante iz Portoroža, ki je ujel 8 in pol kilogramov rib. Drugi je bil Andrej Rojc iz Portoroža, tretji pa Slavko Matevljič iz Lucije.

NOGOMET

V 2. slovenski ligi

Težka zmaga Vozil

Vozila — Hrastnik 1:0 (1:0)

Nova Gorica: Prvenstvena nogometna tekma 2. republiške ligezahod.

Igrišče v športnem parku. Vreme odlično za igro. Sodnik Filipovič (Nova Gorica). Gledalcev 600.

VOZILA: Vuk, Kogoj, Žižmond, Hvala, Pikula, Benedetič, Cigoj (Gorjan), Gulin, Klanjšček (Bučan), Bensa.

Strelec: Peršolja v 20. minuti.

Prvenstvena tekma je privabila na stadion več kot 600 gledalcev, ki pa so na kraju nezadovoljni zapuščali stadion. Kljub zmagi niso tokrat domači nogometaši pokazali nič dobrega in so, če odštejemo gol, ki ga je dosegel zopet najboljši igralec Peršolja, dobesedno razočarali. Ljubitelji nogometa v Novi Gorici se morda res popolnoma upravičeno vprašujejo: kako to, da niti proti zadnji ekipi na lestvici niso uspeli prepričljivo zmagati?

Pričakovali smo veliko premoč domačinov, toda gostje iz Hrastnika so se upirali enakovredno in so bili včasih celo boljši od domačinov. Tudi za gol, ki so ga prejeli v prvem polčasu niso krivi, ampak je bila tu izredna prisebnost domačega napadalca Peršolje. Ta se je v gneči pred vrati res znašel in je ukanil vratarja gostov, ki je drugače bil najboljši v moštvu Hrastnika.

Vozila so sicer osvojila dve novi točki, toda s tako igro bodo v gosteh slabo shajala. Zavedati se morajo, da tudi ostala moštva, predvsem Kranj in Litija, se ne dajo kar tako ujeti in tudi ona so kandidati za prvo mesto.

Upajmo, da bo že nedeljsko gostovanje v Škofji Loki proti LTH ovrglo te ugotovitve.

R. K.

ODBOJKA

V 2. moški zvezni ligi

Prvi poraz Salonita

Salonit — Kaštela Split 2:3

Kanal: Prvenstvena odbojkarska tekma 2. zvezne lige med domačo ekipo Salonitom in Kaštelom iz Splita. Dvorana osnovne šole. Gledalcev 300.

SALONIT: Tušar, Kolenc, Jerončič, Bukovec, Murovec, Perše, Gabrijelčič, Murovec II.

Tempo igre je bil izreden, saj so gostje igrali ostro, kljub temu pa se domačini niso pustili zmesti in so celo prvi set odločili sebi v korist. Tudi drugi set so vodili že z 9:1 toda gostje so uredili svoje vrste, zaigrali tako kot je treba, rezultat izenačili in na koncu niz tudi dobili. V nadaljevanju so domačini nudili enakovreden odpor toda izkušeni ligaši iz Splita so bili močnejši do novincev, igralcev Salonita, in so zasluženo zmagali.

Kljub vsemu pa sta obe moštvi pokazali zvrhano mero znanja in spretnosti tako da so gledalci zadovoljni zapuščali igrišče, saj je takšna vrhunska odbojka zmeraj privlačna za ljubitelje tega športa.

R. K.

OBVESTILO

Teniški klub Gaja obvešča člane in prijatelje, da jim je učitelj na razpolago ob sobotah in nedeljah od 8. do 12. in od 14. do 21. ure. Za prijave telefonirati na štev. 226136.

V soboto v okviru SŠI rusko kegljanje

V soboto, 30. oktobra 1971, bo v Padričah v okviru letošnjih športnih iger na sporedu rusko kegljanje. Začetek tekmovanja bo ob 19.30. Vpisovanje ekip se je že zaključilo. Prijavilo se je 12 moštev teh društev: Kras-Sokol, Škamperle in Gaja.

V ZAČETNIŠKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Ferluga je dosegel prvi gol na novem igrišču v Dolini

Breg - Libertas 2:1 (1:0)

STRELEC: Ferluga v 10. min. p. p. in v 19. min. d.p.

Ferluga je prvi brežanski nogometaš, kateremu je uspelo potresti mrežo novega dolinskega nogometnega igrišča, in to pred 200 gledalci, v zelo zanimivi tekmi z Libertasom. Nasprotniki so bili trd oreh za mlade Brežane, saj so bili doslej na drugem mestu lestvice tega prvenstva. Ta zmaga ima zato dvojni pomen, saj se zdaj lahko Breg poteguje za zelo visoko mesto na končni lestvici.

«Plavi» so zaigrali zelo prepričljivo. V obrambi je izstopal Kralj, medtem ko so se v napadalni in krilski vrsti odlikovali Kraljič, Ferluga in mladi Prašelj.

Nasprotniki so preveč računali na lahko zmago, podcenjevali so Breg in to se jim je seveda maščevalo. Po nekaj zelo lepih uvodnih akcijah so prišli Brežani do gola s Ferlugo. Ta je prejel žogo od Kraljiča, izkoristil nesporazum v nasprotni obrambi in zadel mrežo. Libertas je do konca brez uspeha pritiskal, saj je Kralj neusmiljeno čistil prostor pred svojimi vrati.

V drugem polčasu so bile akcije na obeh straneh nevarne in so potekale zdaj na eni, zdaj na drugi polovici igrišča. V 19. min. je padel drugi gol za Brežane, mojstrsko pa ga je dosegel zopet Ferluga. Razveseljivo je, da v tej ekipi ne sloni vsa igra le na Kraljiču in Kralju, ampak da se uveljavljajo polagoma tudi drugi igralci.

IST

Esperia Pio XII - Primorje 10:0 (7:0)

Najmlajši nogometaši Primorja so doživeli že svoj šesti zaporedni neuspeh. Poraz je bil katastrofalen. Domačini so bili ves čas v napadu in so streljali proti proseškim vratom iz vseh položajev. Prosečani se niso dolgo upirali in so v prvih dvajsetih minutah prejeli kar sedem golov.

V drugem polčasu so nogometaši Esperie nekoliko popustili in so dosegli «samo» tri gole. Ekipa Primorja je igrala z desetimi igralci.

K. M.

NARAŠČAJNIKI

Libertas Kopriva - Juventina 2:0 (0:0)

Mladi štandreški nogometaši res ne uspejo priti do zmage, niti do izenačenja, čeprav se na tekmah zelo potrudijo. Kot vedno doslej, smo tudi tokrat videli, da so fantje v prvem polčasu še zdržali napore tekme, v drugem pa so povsem popustili. Ni pač mogoče iti preko dejstva, da so Juventinini naraščajniki še zelo mladi in večinoma prvič nastopajo v rednih prvenstvenih tekmah. Izkušenj torej nimajo še skoraj nobenih, vendar pa si jih nabirajo prav v teh nastopih, da bi se z njimi okoristili predvsem v prihodnjem prvenstvu. Zato morajo te poraze sprejemati pač kot davek poduku, ne smejo pa kloniti.

Libertas iz Koprive ima nekoliko starejše igralce, ki so navajeni nastopov in so v Štandrežu pokazali lep nogomet.

D. R.

KOŠARKA

V tem tednu tri tekme Bora

Tudi ta teden bodo imeli naši košarkarji pester spored. Borovi člani bodo odigrali kar tri tekme, in sicer: drevi, ob 21. uri bodo v telovadnici šole Oberdan igrali proti ekipi Libertas Barkovlje. Tekma z moštvom Cianocolori je torej odpadla, ker se je Cianocolori že predhodno domenil za tekmo z Italsidrom.

Jutri, v četrtek, 28. oktobra, bodo «plavi» igrali proti Servolani, ki (kot Libertas Borkovlje) nastopa v promocijskem prvenstvu. Tekma bo ob 12. uri v telovadnici na Opčinah.

V petek, 29. oktobra, ob 21. uri pa bodo Borovi košarkarji odigrali doslej najtežjo tekmo, in sicer proti tretjeligašu Lloyd Adriaticu. Tekma bo za borovce res pomembna preskušnja pred prvenstvom, ki naj bi se začelo 7. novembra letos.

NARAŠČAJNIKI — DEČKI

Danes ob 15.30 bo na igrišču «Prvi maj» povratno srečanje med Borovimi dečki in drugo ekipo naraščajnikov. V prvem srečanju so bili boljši dečki, ki so z dvema točkama razlike (22:20) premagali starejše nasprotnike.

V soboto, 30. oktobra pa bo prva naraščajniška ekipa Bora, ki je pravkar osvojila prvo mesto na turnirju za trofejo Bora, odigrala trening tekmo proti košarkarjem Poleta, ki se bodo udeležili prvenstva «Pomlad», to je za letnike 1956 in mlajše. Za Polet bo to dober trening pred začetkom prvenstva, ki bo že dan kasneje.

b. l.

NOGOMET

DANES V TURINU

Juventus-Aberdeen

Juventus bo drevi nastopil v Turinu proti škotski enajsterici Aberdeen. Srečanje bodo odigrali v okviru tekmovanja za pokal UEFA, in sicer bo to prva tekma drugega kola.

Športno društvo Sokol iz Nabrežine priredi NAMIZNOTENIŠKI TEČAJ za otroke od 7. do 12. leta starosti. Prijave na sedežu društva v Nabrežini, št. 89/II, vsak ponedeljek in četrtek od 20. do 21. ure.

Od njega sta zvedela, da brigadnega komandanta ni v štabu. Z mrakom je odšel v dolino. Prišli so mu bili povedat, da se je iz taborišča vrnila mati, zato ni zdržal, da ne bi šel obiskat. Ta vest se je Blisku zdela takoj močno sumljiva. Vedel je, da gestapo namenoma izpušča starše poveljujočih partizanov in da si spričo odsotnosti poveljnika lahko obetajo sovražnikov napad na enoto.

Zapletla sta se v pogovor z načelnikom, ki se je že otresel čemernosti in je postal prijaznejši. Prosila sta ga, naj takoj zbudi ves štab brigade.

Ko so se zbrali ob ognju, jim je Blisk povedal, da obstaja nevarnost nemškega napada. Pustil jih je, da so se ovedeli, in predlagal, da takoj pošljejo vse bataljone na položaje. Medtem ko so dežurni hiteli budit borce in sta namestnik komandanta ter načelnik napravila razpored enot, sta Don in Blisk odšla z brigadnim komisarjem na planoto za kočami. Čeprav Blisk komisarja ni poznal, mu je le-ta s svojim zaupljivim obrazom in čistimi očmi vzbudil vtis poštenjaka. Vedel je, da ni časa za raziskovanje in ovinkarjenje, zato mu je dejal kar naravnost:

«Slutimo, da imate v štabu izdajalca. Vaš pohod in načrt sta izdana.»

«Nemogoče...,» je zajecljal komisar in pobledel.

Blisk pa je vprašal:

«Zakaj ste pustili komandanta v dolino?»

«Saj ga nadomestujem, in vsi štabni smo tu... Mislim, da mu delate krivico, če si mislite kaj slabega o njem. Roko bi dal v ogenj zanj. Prepričan sem, da nas ni on izdal.»

Zaman so ugibali, kdo bi utegnil biti izdajalec. Nad Kukom se je nebo razsvetlilo, stene je objela plaha svečava, razmaknile so se razdalje. Njihov pritajeni razgovor so pretrgali rafali šarcev z vzpetin nad sedlom, ki so jim takoj odgovorile brede. Kmalu nato je začelo pokati na vseh straneh.

Blisk je pogledal na uro: pol štirih zjutraj. Bilo jim je jasno, da so Nemci ponoči obkolili brigado. Blisku in Donu zdaj ni preostalo drugega, kot priključiti se brigadi in boriti se.

Še preden je vzšlo sonce, so spoznali, da so obkoljeni z vseh strani. Nemci so se razlezli po skalovjih višin okoli njih kakor mravlje. Na vzpetinah so gospodarile nemške težke strojnice, v neposredno bližino brigadnih obrambnih položajev pa so se plazili ostrostrelci, mitraljezci in jurišne skupine.

Brigada je držala položaje po grebenih nad planino. Kmalu so jo stisnili v podkev, ki se je pod pritiskom ožila. Blisk in Don sta ležala v strelskem jarku iz časov prve svetovne vojne in nažigala po gorskih lovcih, ki so skakali od skale do skale in se jim nevarno približevali. Po skalni planjavi, porasli z visoko rumeno travo, so treskale mine in sipale po umikajočih se enotah jekleno točo.

Levo nad prepadnim pobočjem se je po grušču umikal brigadni pratež. Ko je bil že sredi plazu v bližini rešilnih jarkov na drugi strani, ga je zajel ogenj iz mitraljezov. Pratežniki so padali drug za drugim, preluknjani kotli so se trkljali v prepade skupaj z zmrcvarjenimi trupli, njihovo zvonjenje je odmevalo med uničujočim truščem kot otroški jok. Sivo skalovje je orosila kri.

V kratki, ostri borbi je Blisk izpraznil vse šarže, potem je legel na hrbet in jih mrzlično polnil z novimi naboji. Nad njim se je bočila sinja polobla neskončnega neba, ki se je vse bolj svetlila. Po nasipu so tolkle krogle, toliko da ni oglušel. Na pobočju se je vžgala trava. Bojna mrzlica ga je tako prevzela, da še ni razmišljal, kam bi se umikali, če ne bi vzdržali napada. Toda Nemci so se približevali, kot bi se stiskale klešče. S sovražniki so si stali nasproti iz oči v oči. Čedalje več čelad se je svetlikalo med kamenjem in travami, v jarke so letele ročne bombe.

Blisk se je nagonsko obrnil nazaj, kamor naj bi se umikali. Za hrbtom je bilo še vse mirno. Iz temačne doline so se dvigale gole, razdrapane stene gora. Zdele so se mu nedostopne. Sfinga Rdečega roba je bila kot obraz božanstva, neznana kot človeška usoda. Morali se bodo umakniti v skalovje, je pomislil in poromal z očmi od podnožja stene k dva tisoč metrov visokemu vrhu Rdečega roba, ki je krvavo žarel v soju vzhajajočega sonca. Z vrha se je svetloba razlivala v kotline, kot bi polzela kri, in se nekje v sredini razblinila v sivino prepadnih sten.

Ta pogled je doživel samo bežno, kot prividno podobo. Potem se je obrnil in se spet boril. Nemci so že vdirali med staje. Čez nekaj časa so bili pod vsemi položaji.

Nad gorski svet se je dvignilo sonce in jih s svojim slepečim leskom zaslepilo. Med jarki in po lijakih, ki so jih med prvo svetovno vojno izkopale po planjavah sedla granate težkih topov, je bilo čedalje več Nemcev. Bojišče je bilo kot pokrajina izumrlega planeta, polna kraterjev, podobnih zaraslim ranam.

Brigadna obramba se je krhala. Valu zagatnih nemških povelj je sledil naskok, ki jih je presekal na dvoje. Mitraljezec poleg Bliska je bil zadet v čelo. Ob tlesku krogle, ki je zlomila kosti in obrizgala jarek z možgani, ter ob pogledu na svetlo rdečo kri, ki se je ulila fantu čez oči, je Bliska obšla slabost. Zbral je vse moči, zgrabil za strojnico in užgal po Nemcih.

Obramba se je razbila. Četni komandirji so zapovedali umik. Borci so trumoma zapuščali položaje. Prek čistin, kjer so jih varovale samo redke čeri, so se umikali pod ostenje, ki se je dvigalo proti razbeljenemu soncu kot trdnjavski zid. Tudi Blisk in Don sta se znašla med bežečimi. Travnate planjave so šibali rafali nemških krogel. Obležalo je precej pobitih, ranjenci pa so se dvigali in se vlekli po tleh, dokler niso popadali pod novimi rafali. Nekateri so se zavlekli v lijake od granat in obupano gledali za umikajočimi se tovariši.

Blisku so se napele mišice in krči so ga zgrabili. Mislil je, da mu bo raztrgalo pljuča. Okoli njega so frkale krogle, zemlja se je prašila in mu brizgala v oči. Prepričan, da je katastrofa brigade že neizbežna, je tekel za Donom in gledal, kako so se borci razbežali po skalovju in se reševali vsak po svoje.

«Drži se, Blisk. Kmalu bomo v zavetjih,» je vpil Don, ko sta se ustavila za skalo in gledala, kam bi se umaknila.

Mahnila sta jo po sledovih drugih. Pot navkreber je bila zaznamovana z odvrženimi nahrbtniki, izgubljenim orožjem in padlimi, melišča pa so bila orisana s krvjo...

V zadnjem avstrijskem strelskem jarku, ki se je na prvih policah in travnatih terasah vlekel v loku pod stenami, je namestnik brigadnega komandanta Paulus na ozkem prostoru ustavil bežeče in uredil obrambo. Bataljonski komandant Zmago je razporejal mitraljezce in puškarje v bojno jedro, ki naj bi zaščitilo tiste v grapah in na policah golih skal. Tudi Blisk in Don sta se privlekla v jarek in se vključila v obrambo. Videla sta, da so Nemci zavzeli izgubljene položaje in se spet pripravljali na naskok. Blisk je žvečil grenko travno bilko in preklinjal:

«Kakšna prekleta izdaja, Don!»

Don je tipal z očmi po policah. Kam naj se umikata?

Z nasprotnega grebena so streljali ostrostrelci. Visoko v stenah je tu in tam omahnil borec, ki ga je zadela krogla, zakrilil z rokami in strmoglavil v prepad. Med rohnenjem orožja so treskale skale, ki so jih sprožili umikajoči.

Sonce se je dvignilo in se uprlo z jasnega neba v skalovje. Vroče ozračje so pretresali streli. Borci v jarku so se dušili v dimu. Zajelo jih je malodušje: zmanjkovalo je municije, z nemškim pritiskom so se manjšale možnosti za umik. Vrste branilcev so se redčile. Čedalje več ranjencev je stokalo v rovu. Mlado dekle jih je obvezovalo. Ko je zmanjkalo obvez, so začeli trgati srajce. Ranjenci so znova grabili za orožje in pomnožili vrste strelcev.

«Blisk! Zdaj je zadnji čas, da jo pobriševa po svoje, če si za to. Poznam sistem polic in prebila se bova iz obroča, čeprav bi Nemci z druge strani blokirali skalovje.»

Tudi Blisk jo je skupil: kamen, ki ga je odbila krogla, mu je presekal lice. V rano mu je polzel znoj, umazan od dima in prahu, da ga je jedko skelela.

«Saj ne moreva, Don.»

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej, polletna 6 100 lir celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 27. oktobra 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno-upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

ZAKLJUČEN OBISK VIDEMSKE DELEGACIJE V LJUBLJANI

Poudarjeno načelo o zaščiti manjšine in povezavi Slovencev z matičnim narodom

Čeprav le posredno, omenja sporočilo beneške Slovence - Videmčani so si ogledali tovarno «Gorenje» v Velenju - Poderčtana važnost letalske povezave Vidma in Ljubljane, gospodarskega sodelovanja in skupnih naložb

Včeraj zvečer je delegacija videmske pokrajinske uprave, ki se je na povabilo izvršnega sveta SRS mudila v Ljubljani in Velenju, odpotovala domov. Včeraj so si videmski predstavniki, ki jih je vodil predsednik pokrajine odv. Turello, ogledali Velenje in tamkajšnjo tovarno kuhinjskih pripomočkov «Gorenje». Srečali so se s predstavniki mestne skupščine in SZDL ter se podrobno pozanimali o delu slovenskih komun, vlogi socialistične zveze in kandidacijskem postopku. Zasebno so si ogledali tudi razstavo domačega umetnika Jakija.

Ob povratku v Ljubljano, kjer jih je pričakala delegacija IS SR Slovenije z Jožkom Štrukljem na čelu, so izdali zaključno poročilo, v katerem — med drugim — še posebej poudarjajo obvezo o «popolni zaščiti» slovenske narodnostne manjšine «tudi s povezavo z matičnim narodom». Dejansko je tokrat prvič, da se predstavniki videmske pokrajine, v kateri živi velik del Slovencev, tako izrecno in načelno obvezujejo za zaščito manjšine in se pri tem skicujejo celo na pomen stikov z matičnim narodom. Pomen tega načela beneškim Slovencem, ki se spominjajo diskriminacij in polemik ob tem vprašanju, ne more uiti. Žal, da niso izrecno omenjeni.

V zaključnem sporočilu je med drugim rečeno, da je predstavnike videmske pokrajine sprejel predsednik slovenskega izvršnega sveta Stane Kavčič.

«V razgovorih med obema delegacijama, ki so potekali v prisrčnem in odkritem vzdušju», se nanadljuje sporočilo, «je bilo obojestransko ugotovljeno, da letošnji obisk predsednika republike Tita v Italijo in srečanje zunanjih ministrov Jugoslavije in Italije v Benetkah obeležujeta visoko stopnjo medsebojnih odnosov in odpirata realno perspektivo za poglabljanje plodnega sodelovanja in premagovanje nekaterih še neurejenih vprašanj med dvema državama. Obe delegaciji sta z zadovoljstvom ugotovili, da sta Slovenija in videmska pokrajina z razvijanjem plodnega sodelovanja pomembno prispevali k visoki stopnji odnosov med Jugoslavijo in Italijo, zlasti s tkanjem vezi med prebivalstvom na obmejnih področjih in ustvarjanjem ugodnega ozračja za reševanje odprtih vprašanj.

Delegaciji sta ugotovili, da se med Slovenijo in Videmsko pokrajino uspešno razvija blagovna izmenjava, da pa so neizkoriščene številne druge možnosti za razširitev medsebojnega gospodarskega sodelovanja, zlasti kar zadeva industrijsko kooperacijo, za katero obstajajo ugodni pogoji glede na geografsko bližino, in na skupno vlaganje kapitala v gospodarska podjetja. Zaradi pospeševanja sodelovanja na gospodarskem področju bo v okviru obstoječega kontakt-komiteja med gospodarskimi zbornicami SRS in Furlanije-Julijske krajine ustanovljen poseben mešani odbor videmske in slovenske zbornice.

Uspešno se razvija tudi sodelovanje na področju turizma. Kaže pa, da bi se to sodelovanje pri dobri organiziranosti lahko še boljše razvijalo. Viden je napredek na področju usklajevanja načrtov za izgradnjo zimskih turističnih središč na Kaninu in Matajurju. Z zadovoljstvom je ugotovljena visoka stopnja medsebojnega sodelovanja na kulturnem področju, ki ga bosta obe strani še naprej organizirano negovali in v ta namen izdelali konkretne programe. Slovenska delegacija je izrazila pripravljenost, da se Slovenija še letos včlani v mednarodni center za mehanske vede v Vidmu.

V skladu z dogovorom obeh držav o največji možni zaščiti manjšin je soglasno poudarjena potreba po popolnem uresničevanju ustavnih določil, ki ščitijo narodne manjšine zato, da bi uresničili najboljše pogoje za njihov vsestranski narodnostni razvoj tudi s povezovanjem z matičnim narodom.

Ponovno je poudarjena potreba boljše cestne povezave med Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino in vključevanje tega področja v izgradnjo hitrih cest med Jugoslavijo in Italijo. Delegacija Videmske pokrajine je opozorila na nujnost modernizacije ceste Žaga - Učeja.

Delegaciji sta se medsebojno obvestili o načrtih za izboljšanje telefonskih povezav.

V cilju olajšanja medsebojnih stikov obmejnega prebivalstva in sploh prenehanja meje je soglasno sklenjeno, da se vladama obeh držav predlaga prekategorizacija nekaterih mejnih prehodov oz. sklenitev meddržavnega sporazuma, ki bi državljanom obeh držav dovoljeval prehajanje državne meje preko mainoobmejnih prehodov s potnimi listi ali pa z osebnimi izkaznicami, liberalizacijo carinske liste za potniški osebni promet po videmskem sporazumu, usposobitev mejnega prehoda Robič za carinski blagovni promet ipd. Delegaciji tudi menita, da je potrebno zaključiti meddržavni sporazum o zaposlovanju.

Ugotovljena je tudi potreba za vzpostavitev letalske povezave med Ljubljano in italijanskimi letališči.

Obe strani soglašata, da v cilju izboljševanja sodelovanja med Slovenijo in videmsko pokrajino še naprej vzdržujeta redne medsebojne stike.»

LAS PALMAS, (Kanarski otoki) 26. — Danes je začel bruhati majhen vulkan na otoku La Palma, ki je najzahodnejši od Kanarskih otokov. Lava se je izlila v morje ter do sedaj še ni ogrozila bližnjih vasi. Vulkan je začel bruhati potem, ko se je zemlja tresla že štiri dni. Na La Palmi ni več jega turističnega prometa. Tam živijo le domačini ter nekaj stotin tujcev, ki so se skoraj za stalno naselili na tistem področju.

UGRABITEV TREH NEDORASLIH DEKLIC V MARSALI

Našli so truplo 9-letne Antonelle žrtve doslej še neznanega zločinca

Nesrečno deklico je zločinec zvezal z nešteti mi ovoji lepilnega traka ter jih zažgal - Zasliševanje moškega do katerega so preiskovalce pripeljali policijski psi

MARSALA (Trapani), 26. — Davi so našli truplo 9-letne Antonelle Valenti, ki je skupaj s 7-letno Gino Marchese in njeno 9-letno sestro Ninfo izginila brez sledu že prejšnji četrtek.

Truplo male deklice je odkril v neki zapuščeni šoli 42-letni Giuseppe Passalacqua občinski uslužbenec, ki se je peljal skupaj z 38-letni Vitom Gullom po pokrajinski cesti. Moška sta se pogovarjala o primeru ugrabljenih dekic (na Siciliji se v vseh teh dneh ni govorilo o drugem, kot o tej ugrabitvi). V določenem trenutku sta se moška ustavila, da bi vprašala za pot nekega pastirja, ki je bil v bližini. Passalacqua se je oddaljil ter vstopil v zapuščeno poslopje šole. Nenadoma je začutil oster zadah po dimu. Stopil je iz prve sobe v drugo, kjer je zagledal na tleh deklično truplo. Silno se je prestrašil ter stekel iz šole in se napotil do bližnje karabinjerske postaje, da bi povedal, kaj je videl v šoli. Agenti so takoj odšli na kraj najdbe. Ugotovili so, da je neznani morilec povil deklične noge in roke z lepljivim trakom. Prav tako jo je s tem ovil tudi po vratu in obrazu, nakar je zažgal papir. Zato je mala Antonella dobila precej hude opekline po obrazu in po telesu.

Za prave vzroke smrti se še ne ve. Javni tožilec je že poklical iz Palerma nekega univerzitetnega profesorja, ki bo napravil obdukcijo. V trenutku ko pišemo, se je ta že začela v bolnišnici v Marsali. Domnevajo pa, da je morilec verjetno zadušil deklico z rokami. Gotovo pa je tudi, da je udarjal z njeno glavo po zidu. Z najdbo Antonellinega trupla je seveda splahnel up, da bi našli pri življenju ostali dve deklici. Tudi starši dveh sestric so že prepričani, da sta deklici mrtvi.

Preiskovalnim organom se še ni posrečilo najti kake otipljive sledi za neznanim ali neznanimi morilci. Stotine in stotine karabinjerjev, policistov, vojakov in civilistov preiskuje vsak kotiček bližnje in oddaljenejše okolice Marsale. Takoj po najdbi trupla male Antonelle so karabinjerji pripeljali v zapuščeno šolo policijske pse, katerim so dali povohati oblačila male deklice. Psi so trikrat obkrožili šolo, nato pa so se napotili naravnost čez neki oljčni nasad, prekoračili poti in steze ter dospeli do male kmečke naselbine, ki jo na Siciliji imenujejo «baglio». Gre za nekakšen trg, ki ga strnjene obrožajo kmečke hiše. Psi so šli naravnost proti dvorišču in hiši 33-letnega Francesca Luminarija. Karabinjerji so našli na dvorišču avto znamke «fiat 500» modre barve z evidenčno tablico Trapani 85 531. Kot so že v prejšnjih dneh sporočili, je 29-letni Nemec Hans Hoffmann, ki dela na neki bencinski črpalki v Marsali, izjavil, da je opazil neki avto «fiat 500» modre barve, ki se je peljal mimo črpalke. Hoffmann je rekel, da je videl po strani nekega moškega in da so bile na zadnjem sedežu tri deklice, eno od katerih je udarjala z roko po šoferjevih ramenih.

Najdba avtomobila «fiat 500» modre barve pri Luminariju je seveda povzročila opravičene sume policijskih agentov. Moški, ki je bil doma, pa ni pokazal nobene vznemirjenosti ter je vprašal policista, ki je vodil pse, kaj želi. Ta mu je odvrnil: «Ne premaknite se od tu, bodite pri miru». Takoj nato je s piščalko poklical svoje tovariše. Kmalu nato je prišel tudi državni tožilec, ki je začel zasliševati moškega. V avtu niso našli ničesar pomembnega. Na sedežu pri šoferju so bili le trije zavojčki cigaret.

Francesco Luminari je poročen ter ima dva otroka. Njegova žena je sedaj v Trapaniju pri neki svoji sestri. Med zasliševanjem se Luminari ni nikoli razburil. Trdil je le, da je popolnoma nedolžen in da ni imel nobenega opravka z deklicami. Pozneje so pripeljali Hansa Hoffmanna, ki pa je izjavil, da ne more trditi, če gre za moškega, ki ga je videl v avtomobilu.

Ugrabljene deklice so stanovale v nekem večjem poslopju v predmestju Marsale. Četrt je zelo revna. Domnevajo, da jih je zločinec ugrabil, ko so šle skupaj v šolo. Bilo je okoli 14. ure popoldne, ko so deklice zavile okoli vogala hiše ter se napotile po neki ulici, kjer ni nobene hiše in ki jo obdajata le visoka zida. Na tistem mestu verjetno ni bilo takrat nikogar, ki bi bil navzoč pri ugrabitvi.

Po Tiepolovi razstavi prikaz del «Pordenona»

VIDEM, 26. — Po razstavi Tiepolovih del v vili Manin v Passarianu namerava dežela organizirati podobno razstavo, posvečeno umetniku Giovanni Antonio da Pordenone. Vest je sporočil deželni odbornik za kulturo in šolstvo Giust, ki je ob tej priliki navedel dosedanje posege deželne uprave za razvoj kulture v Furlaniji - Julijski krajini. Odbornik je glede bodočih posegov med drugim omenil, da bo dežela nakazala 800 milijonov lir oglejski občini, in sicer za odkup zamljišč, ki so zanimiva z arheološkega vidika. Dežela nadalje namerava sestaviti zakonski načrt, s katerim bo uredila vprašanje muzejev in knjižnic krajevnega in deželnega interesa. V tej zvezi je omenil pričakovanje, da bo država prepustila deželam skrb za tovrstne kulturne ustanove, v okviru državnega načrtovanja, saj so prav dežele najbolj poklicane za to, da pobliže slede kulturnemu razvoju prizadetih prebivalstev.

Tudi Španija proslavlja Picassa

PARIZ, 26. — Iz dobro obveščenih krogov so zvedeli, da je sloviti slikar Pavlo Picasso, ki je v nedeljo praznoval svojo 90-letnico rojstva, zbolel. Baje leži v postelji ter ima precej močno vročino. Prav zato Picasso ni bil navzoč na proslavah v Valaurisu in včeraj zvečer v športni palači v Parizu.

90. obletnico rojstva Picassa so proslavljali tudi v Španiji. Na madridski univerzi so priredili svečanost, na kateri bi moral govoriti znani španski kritik José Maria Moreno Galban. Policija je preprečila prireditev ter je aretirala govornika in 6 študentov.

Sicer pa so v drugih krajih Španije nemoteno proslavili ta dogodek. V Malagi, kjer se je Picasso rodil, je občinski svet sklenil, da bo poimenoval po slovitem slikarju neki mestni park. Spominsko ploščo so postavili tudi v Barceloni.

BARCELONA, 26. — Stavka v barcelonskem središču podjetja SEAT se še vedno nadaljuje. Računajo, da je sedaj ob delo in ob zaslužek okoli 7.000 delavcev.

Nadaljuje se tudi stavka rudarjev v Asturijah. Pravijo, da sedaj ne prejema nobene plače več kot 6.500 rudarjev. Civilni guverner v Oviedu je zagrozil, da bo uporabil skrajna sredstva, da bi se napravil konec stavkovnemu gibanju.

MEDTEM KO SE V VSEJ SEVERNI IRSKI NADALJUJEJO SPOPADI

Upor v taborišču Long Kesh Pogreb gverilcev v Newryju

Britanski vojaki se med obredom niso prikazali po mestnih ulicah, kar je preprečilo incidente

BELFAST, 26. — Oboroženi spopadi, smrad po solzilnih bombah in manjše eksplozije so preteklo noč zaključile brez smrtnih žrtev ali ranjencev krvavi konec tedna, ki je terjal kar šest mrtvih. V Belfastu je bilo preteklo noč šest napadov na policijske izvidnice, uprli so se jetniki taborišča Long Kesh, mogočne manifestacije so organizirali prebivalci mesteca Newry ob pogrebu treh gverilcev, ki jih je policija ustrelila v noči med soboto in nedeljo. Zelo ostri spopadi ob meji med Severno Irsko in Irsko republiko pa so zaposlili celo britansko mornarico.

Izredno napeto je bilo danes ozračje v Newryju. Vse trgovine so bile zaprte, javna prevozna sredstva niso delovala, uradi in tovarne so prekinili delo, medtem ko so se ljudje začeli zbirati pred cerkvijo, v kateri je bila maša za gverilce, ki so izgubili življenje po ropu v mestni banki. Skušali so si preskrbeti sredstev za nadaljevanje gverile, presenetili pa so jih vojaki. Že v nedeljo in še posebej včeraj so bile po mestu številne demonstracije, ko je ogorčeno prebivalstvo izvedlo vrsto manjših atentatov in zažigalo vozila. Z razliko od preteklih dni, danes ni bilo po mestnih ulicah vojaških izvidnic in manifestacije so se odvijale brez incidentov.

Po uradnem poročilu, ki so ga izdale policijske oblasti, naj bi ne bilo znano «zakaj so se jetniki taborišča Long Kesh uprli». Jetniki namreč niso postavili nobene zahteve, pač pa so ujeli štiri čuvaje in se zabarikadirali v jedilnico. Predali so se šele ko je prišlo na pomoč odredu, ki straži taborišče, še nekaj stotin vojakov. Oblasti so sklenile, da «zaprejo» taborišče, to je da ne bodo sprejele v isto taborišče drugih upornikov. V Long Keshu je sedaj 260 jetnikov, katerih večina je bila aretirana in zaprta že 9. avgusta, ko je parlament izglasoval posebni zakon o preventivni internaciji.

V Dublin se je danes vrnila Maria McGuire, dekle ki so jo z voditeljem «provisionals» sumili, da je bila zapletena v dobavo orožja, ki je bilo zaplenjeno v Amsterdamu. Sicer se je skušala izogniti vprašanjem časnikarjev o dobavah orožja, povedala pa je, da jo je med potovanjem po Evropi bolj skrbela britanska tajna služba, kot pa zasledovanje nizozemske policije. Ko so jo vprašali, komu je bilo namenjeno orožje, ki sta ga z O' Connellom nabavljala po Evropi, je odgovorila: «Zahodni Afriki, seveda.»

Požar pri Tajpani

VIDEM, 26, — Mogočen požar uničuje drevje in grmičevje, ki pokriva gorski greben za Tajpano. Ogenj je izbruhnil že v nedeljo in se neprestano širi že 60 ur. Ognjena črta je dolga skoraj osem kilometrov.

Na kraj požara so se prvi podali gasilci iz Vidma, pomagajo pa jim agenti gozdne policije. Gašenje prekinjajo ob mraku in nadaljujejo ob zori, ker je področje posejano z izredno nevarnimi točkami. Gasilski poveljnik upa, da bo gasilskim skupinam uspelo omejiti požar v prihodnjih 48 urah, vendar jim otežkoča delo veter, ki je včeraj potisnil dim skoraj do Krna.

Nepriseben mladenič zanetil požar v Cinecittà

RIM, 26. — Neki nepriseben mladenič je davi okoli 8.30 zanetil požar na lesenih zgradbah, ki jih v filmskem središču «Cinecittà» pripravlja Federico Fellini za svoj film «Roma». Fellini je pripravil za film večji predor in razne druge zgradbe za snemanje prizorov na rimski podzemski železnici. Gasilci so pogasili požar po večurnem napornem delu. Škoda znaša baje okoli 50 milijonov lir.

Požigalec se piše Angelo Paragliola. Doma je iz Neaplja ter je star nekaj čez 20 let. Gre za človeka, ki ni priseben in ki je baje zažgal naprave, ker so odbili njegovo zahtevo, da bi nastopil v nekem filmu. Sicer pa se ima za velikega režiserja.

DAN

TRŽAŠKI DNEVNIK

PRVI TORKOV VEČER V SLOVENSKEM KLUBU

Prof. Zlatić o glasbeni ustvarjalnosti med NOB

Na večeru je nastopil tudi nabrežinski zbor «Igo Gruden»

Sinoči se je v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa začela nova zbirka deseta sezona torkovih večerov, ki jih prireja Slovenski klub. Za začetek nove, že nekako jubilejne sezone je vodstvo kluba izbralo zelo posrečeno temo, namreč glasbeno ustvarjalnost v času narodnoosvobodilne borbe. Pa tudi strokovnjak, ki je občinstvu, ki ga žal ni bilo toliko, kolikor bi ga bilo želeti, nazorno prikazal, kaj vse je bilo med NOB na tem področju ustvarjenega, je bil dobro izbran, saj je o temi govoril nekdanji tržaški dijak in sicer znan glasbeni ustvarjalec in poustvarjalec Slavko Zlatić, ki sedaj živi in dela v Pulju, nekoč, v mladih letih pa je bil gojenec tržaškega konservatorija Tartini, odkoder ga je v dobi fašizma pot peljala v Zagreb, kjer je končal Glasbeno akademijo, v času NOB pa nekaj časa deloval kot glasbenik v partizanih oziroma na osvobojenem ozemlju.

Slavko Zlatić, ki je sedaj med drugim predsednik Zveze skladateljev Jugoslavije, član mednarodnega sveta pri UNESCO v Parizu, direktor glasbene akademije v Pulju in zadnji dve leti tudi znanstveni sodelavec Severnojadranskega zavoda Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti na Reki, je svoj prikaz glasbene ustvarjalnosti med NOB začel s tistimi starimi delavskimi in revolucionarnimi pesmimi, ki so nastale že davno, davno pred stoletji, že v času kmečkih uporov, pa tudi v dobi med obema vojnama, kot na primer znana pesem husinjskih rudarjev, nato pa je prešel k pesmi iz narodnoosvobodilne dobe, za katero je rekel, da je dala svoje prve pesmi že v samem početku, kajti znani skladatelj in glasbenik Oskar Danon je bil v partizanih že leta 1941, naslednjega leta, torej 1942 pa nastajajo številne partizanske pesmi, ki so sicer nekoliko preproste, primitivne, hkrati pa zelo učinkovite, namenjene pač temu, čemur so služile, da so namreč človeka kar potegnile za seboj.

Z razvojem narodnoosvobodilne borbe se je tudi tovrstna dejavnost, se je tudi tovrstno izživljanje razvijalo, rekli bi naglo naraščalo, saj so na raznih področjih nastajali močni zbori in ansambli, med drugim tudi pihalni orkestri, ki so šteli tudi do trideset godbenikov. Samo ob sebi je umevno, da je v tem času nastajalo tudi vedno več novih skladb, saj je odšlo v partizane zelo veliko glasbenikov, tako da je v letu 1944 nastalo na osvobojenih področjih ne le veliko upoštevanja vrednih skladb za zbore, pač pa tudi več zahtevnejših del, ki so primerne za sleherni oder tudi v dobi miru, tudi danes. Iz tega bi mogli sklepati, da v našem primeru, da v primeru NOB, ne drži stari latinski pregovor ki pravi, da v času vojne muze obmolknejo.

Predavatelj je na koncu omenil tudi povojno dobo, ko je nastalo veliko manjših in večjih glasbenih del na temo NOB, del, ki predstavljajo veliko kulturno bogastvo.

Že sama tema je bila torej zanimiva, še bolj zanimiv pa je bil večer zato, ker je predavateljevo izvajanja spremljalo tudi neposredno glasbeno ponazarjanje. Za to si je predavatelj pomagal s številnimi magnetofonskimi posnetki bolj ali manj znanih revolucionarnih in partizanskih pesmi, vrh tega je na večeru sodeloval tudi nabrežinski pevski zbor «Igo Gruden», ki je pod vodstvom dirigenta Radovika zapel več partizanskih pesmi, v zvezi pač s predavanjem, na koncu pa na splošno željo občinstva še nekaj umetnih in narodnih.

Večer partizanske pesmi in glasbene ustvarjalnosti nasploh je bil posvečen tudi 30. obletnici ustaje jugoslovanskih narodov, kot je rekel v začetku prof. Turina, ki je tudi nakazal splošen program kluba, ki namerava v tej sezoni prirediti 32 večerov s predavanji, literarnimi in glasbenimi programi in tudi filmi. Klub namerava letos prirediti tudi več izletov, predvsem v Beneško Slovenijo in na Koroško, pa tudi v razne zanimive kraje Istre.

Kakor smo zvedeli, spada sinočnji večer v okvir sodelovanja med Slovensko prosvetno zvezo in šolo Glasbene matice ter Kulturno prosvetno zajednico v Pulju, kjer je bilo dogovorjeno, da bo v Slovenskem klubu predaval sinočnji predavatelj Zlatić, v bližnji bodočnosti pa še dr. Marušič, ki je po rodu Kraševec in ki bo govoril o arheoloških izkopaninah v Istri.

Gioseffijeva monografija o slikarju M. Guacciju

V okviru 47. svetovnega tedna varčevanju bodo nocoj v dvorani za bibliografske razstave tržaške ljudske knjižnice (Ul. Teatro Romano 7) odprli razstavo del, na podlagi katerih je D. Gioseffi po nalogu Tržaške hranilnice pripravil monografijo o slikarju M. Guacciju. Slovesnost bo ob 19. uri.

Važno za trgovske agente in predstavnike

Tržaška trgovinska zbornica obvešča, da je bilo z zakonom štev. 559 z dne 28. julija 1971 spremenjeno besedilo člena 5, črke d) zakona št. 316 z dne 12. marca 1968, ki določa stopnjo izobrazbe, potrebno za vpis na prehodni spisek trgovskih agentov in predstavnikov.

Sprememba se tiče tistih poslovnih ljudi, ki ne razpolagajo z diplomo o opravljeni nižji srednji šoli, ker na časa njihovega šolanja ni še poslovala obvezna nižja srednja šola, ki je bila uvedena z zakonom štev. 1859 z dne 31. decembra 1962.

Kdor je zaprosil za vpis in mu prošnja ni bila sprejeta, ima po novem možnost, da ponovno zaprosi za vpis, s pogojem, da razpolaga s spričevalom o opravljeni osnovni šoli. Za vpis lahko zaprosijo tudi tisti, ki so zaradi nesprejete prve prošnje vložili priziv.

Radio Televizija

SREDA, 27. OKTOBRA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Saksofonist Getz; 12.10 Zbrali smo za vas; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Bevilacquov orkester; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami; 18.45 Evansov jazz orkester; 19.00 Pevec dneva; 19.10 Higijena in zdravje; 19.20 Glasbeni vrtiljak; 19.40 Svetoivanski pevski zbor; 20.00 Šport; 20.35 Simfonični koncert; 21.50 Relax ob glasbi; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Glasbena fantazija; 15.45 Nagrada «Mesta Trst» za simfonične skladbe.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Pevci; 9.00 Kotiček za najmlajše; 9.15 Juke box; 10.05 Glasbena medigra; 10.30 Poslušajmo jih skupaj; 11.00 Mali koncert; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.05 Pregled notranje politike; 14.15 Poje zbor Mitch Miller; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Od Triglava do Jadrana; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Iz priljubljenih oper; 17.10 Jugoslovanska glasba; 18.00 Zabavna glasba; 18.15 Jazz pregled 1971; 18.35 Plošče; 19.30 Prenos RL; 22.15 Pop - Jazz; 22.35 Komorna glasba; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 12.10 Zabavni spored; 13.15 Glasbeni spored; 14.00 Veselo popoldne; 16.00 Pravljica pravljic; 16.20 Plošče za mlade; 18.15 Nove italijanske pesmi; 19.00 Operne skladbe; 19.30 Motivi iz glasbenih komedij; 20.20 Radijska igra; 21.50 Koncert čelistke V. Jaglingove in pianistke A. Amintaeve; 23.00 Danes v parlamentu.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30 15.30, 16.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pesmi z J. Baezovo in Donatellom; 8.40 Galerija melodramov; 9.34 Orkestri; 9.50 Zola: «Raj gospa»; 10.05 Pesmi za vse; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 «Formula uno»; 13.50 in 18.05 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.40 Popoldanski glasbeni spored; 18.45 Neapeljske pesmi; 20.10 Pregled opernih prireditev; 22.00 Prireditve; 22.40 Radijska nadaljevanka: «Baraba»; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Paganinijevi koncerti; 11.40 Italijanska sodobna glasba; 12.20 Vzporedna skladba; 13.00 Medigra; 14.30 Strnjena melodrama; 15.30 Portret avtorja; 16.15 Kratka radijska igra; 17.20 Strani iz albuma; 17.35 Glasba izven sheme; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Pregled kulturnega življenja; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Vse o Kitajski; 21.30 Festival sodobne umetnosti v Royanu.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Italijanska sodobna glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.10 Kačaturjenove skladbe; 10.20 Operne poti; 11.00 Medigra; 12.30 Plošča v izložbi; 13.30 Simfonični koncert; 15.30 Komorna glasba-stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.25 Vesela godala; 9.40 Iz glasbenih šol; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Trije odlomki iz Gershwinove opere «Porgy in Bess»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Poje moški pevski zbor «Franc Zgonik» iz Branika; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Janez Matičič: Suita za godala; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z orkestrom Hoinz Hötter; 17.10 Jezikovni pogovori; 17.25 Naša glasbena galerija; 18.15 Priljubljene slovenske popevke; 18.40 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simfonični orkester RTV-Ljubljana v stereo studiu; 22.15 S festivala jazza; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Lahko noč s slovenskimi pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Oddaja o lovu; 13.30 Dnevnik; 17.00 Oddaja za najmlajše: «Igra stvari»; 17.30 Dnevnik; 17.45 Italijansko pripovedništvo: G. Deledda «Merjašček»; 18.45 Portret avtorja; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Življenje v Ciudad de Mexico; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 TV film: «Gospa morilka»; 22.45 Neobjavljeni Leopardijevi zapiski.

JUG. TELEVIZIJA

8.15 TV šoli: Središče Hrvatske, Reka, Borba proti Benečanom in Turkom, Sodobna tema, Fotosinteza, Koti, Hrvatski pisani spomeniki; 11.00 Osnove splošne izobrazbe: Gremenje in dež; 14.23 Napoved sporeda; 14.25 Nogomet Jugoslavija : Luksemburg — prenos; 16.50 Test z glasbo; 17.05 Šahovski komentar; 17.50 Andersenova pravljica; 18.15 Obzornik; 18.30 Prijatelji glasbe; 19.05 Od filma do filma; 19.20 Po sledeh napreduka; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 M. Uskoković: Čedomir Ilić — I. del; 21.35 A. Borodin: Knez Igor — I. dejanje; 22.40 Poročila

KOPRSKA BARVNA TV

17.50 Prenos nogometne tekme Madžarska — Norveška; 20.00 Kotiček za otroke: risanke — «Zgodba premaganca» in «Profesor Baltazar»; 20.30 Dokumentar; 21.20 Plesna oddaja.

NAIVNOST PA TAKA

Dve «čarovnici» spretno ukanili priletno žensko

Z raznimi čarovnijami sta ji obljubili zdravje, v resnici pa sta ji ukradli pol milijona lir

«Draga gospa, vi ste hudo bolni. Midve vas lahko ozdravimo . . .» S temi besedami sta se včeraj zjutraj, okrog 10. ure, dve Jugoslovanki predstavili 76-letni Francesci Kobal vd. Taucer s Furlanske ceste št. 367, potem pa na povabilo same ženske vstopili v stanovanje. S pisanima oblekama, ki sta ju krasila dva prav tako pisana predpasnika ter z ruto na glavi sta sedli in pričeli pripovedovati priletni ženski, česa vsega sta zmožni, . . . s čarovnijo, namreč. Da bi pa stvarno pokazali svojo učenost, je ena od žensk vzela iz žepa štiri bankovce po 10 tisoč lir ter dva po 5 tisoč lir, ju lepo zmečkala, nato pa ves denar zažgala. Taucerjeva je seveda samo debelo gledala, vendar si ni upala izreči niti besedice, saj sta se «zdravnici» vedli kot pravcati čarovnici, ki dobro poznata svoj posel.

«Pepel, pepel, pepel!» je nenadoma vzkliknila Jugoslovanka in velela ženski, naj gre po kozarec vode. Ta je šla res ponj, pri čemer sta «čarovnici» ob spremljavi magičnih besed vsuli pepel 50 tisoč lir vrednih bankovcev v tekočino. Po obredu, ki je trajal nekaj minut. sta dejali, da pepelnata voda vsebuje čudežno moč, saj lahko ozdravi tudi najhujšo rano in ublaži najstrahotnejše bolečine. Samo politi jo je treba po obolelih delih telesa.

Seveda pa s pripravo čudežnega zdravila še ni bilo konec. Spretni «zdravnici» sta zaprosili Taucerjevo za 500 tisoč lir . . no, seveda, da ne bo nesporazumov ne kot honorar za «zdravniški kolokvij», ampak kot sestavni del tega dolgega in zahtevnega pa vendar učinkovitega procesa ozdravljenja. Ženski je tudi na to pristala in tako šla po denar in jima ga izročila. Pri tem sta Jugoslovanki odrezali vogal blazine in potisnili denar vanjo. Taucerjeva ju je nato zaprosila, če se lahko za trenutek odstrani, ker mora iti za hip na stranišče.

«Seveda, seveda, kar mirno pojdita! Bova že midve opravili!» sta dejali. Ko pa se je vrnila iz stranišča, je zagledala blazino upognjeno v dvoje in bila zavezana s platnenim trakom. Seveda je Taucerjevo zaskrbelo za denar, a Jugoslovanki sta jo pomirili, češ, denar je na varnem v blazini. Tudi ta — sta nadaljevali — vsebuje prav takšno čudežno moč kot pepelnata voda in če hočete ozdraviti, jo morate položiti na obolele dele telesa. Pa še na nekaj sta ji opozorili. Na to namreč, naj ne odpre blazine do naslednjega dne, zakaj v nasprotnem primeru bi njegova čudežna moč postala na mah ničeva. Nato sta se poslovili in odšli».

Radovednost žensk je znana in Taucerjeva se ni prav nič razlikovala od drugih. Nekoliko zaskrbljena, še prej pa močno radovedna, je še isti popoldan raztegnila blazino, z roko smuknila v njeno odprtino in namesto 500 tisoč lir povlekla iz nje le orumenele . . . časopisne izrezke

Agenti letečega oddelka kvesture, h katerim se je takoj po odkritju potegavščine in kajpada spretne tatvine zatekla, so se takoj podali na sled za Jugoslovankama, a vse do sinoči brez uspeha.

Pustolovščina «skesanega» roparja

NEW YORK, 26. — Ropar, ki ga je policija iskala in zasledovala že nekaj tednov v treh ameriških državah, se je truden, neprespan in lačen zatekel v uredništvo velikega časnika «New York Daily News» in prosil za pomoč, ker ni hotel, da bi ga policija «ustrelila kot psa».

Neobičajni «junak» je 35-letni Melvin Shuman iz Brooklyna. Policija ga je iskala zaradi ropa v Pomoni, ki se je zaključil s streljanjem. Ropar, ki se je zatekel v uredništvo newyorškega lista je podrobno opisal okoliščine ropa, streljanja in končno zasledovanja. «Vsakokrat ko skušam s tistima dvema — mislil je na ostala dva sodelavca — kaj organizirati in izpeljati, gre vse po vodi in postane skoraj groteskno», je napol obupano povedal. «Rop smo organizirali ob upoštevanju vsemogočih možnosti. Banko smo izbrali, ker